

[Ragnhild Andersen.]

ikke kan være nye for det høje ting. Jeg gør opmærksom på, at spørgsmålet om at ændre ved indtægtsgrænserne har været ført frem af os i det høje ting i 1947-48, igen i 1950-51 og i 1951-52; og i 1953 og senere endda har vi stillet forslag om fuldkommen at gå bort fra alle indtægtsgrænser eller subsidiært at komme op på en højere indtægtsgrænse, f. eks. sygekassegrænse.

Jeg forstår ikke, at man ikke vil yde de enlige mødre en større håndsrækning, såvel dem, der arbejder, og som har behov for at få indtægtsgrænse forhøjet, som dem, der ingen mulighed har for arbejde og har behov for en hjælp, hvorved de kan eksistere sammen med deres børn. Jeg kan ikke lade være med at henstille, at man så i de ministerielle kredse, hvor der arbejdes med ændringer af forsorsloven, vil undersøge og tage sig af disse spørgsmål.

Jeg rejste også, da jeg første gang havde ordet, problemet om børnebidragenes udbetaling til mødre indtil barnets 21. år, for så vidt de unge er under uddannelse og moderen har svært ved at holde dem i lære, hvad hun jo har, når hun er enke eller enlig. Jeg fik ikke svar på dette spørgsmål. Det rører naturligvis også ved andre love, men det ville være af største betydning, om vort forslag blev gennemført.

Jeg vil gerne til de kvindelige ordførere rette et lille hjertesuk. Man stiller for tiden det spørgsmål, om kvinderne er politisk dovne, eller om politik keder dem. Det spørgsmål stiller man for at vække dem til politisk interesse og inddrage dem i politisk virksomhed. Jeg er tilbøjelig til at tro, at den efterladenhed, som man her taler om, er at finde andre steder. Når jeg ser på, hvordan repræsentanterne i kommissionen for de store kvindeorganisationer og talsmænd, der også er her til stede — det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarp var dengang medunderskriver på betænkningen „Den enlige Moder“ — forlader principperne, er det ikke underligt, at kvinderne mister interesse for de repræsentanter og de talsmænd, som ikke kan kæmpe principielt for f. eks. indtægtsgrænsernes fulde afskaffelse, en foranstaltning, der ville imødekomme ønsker fra mere end 50 000-55 000 enlige mødre. Nej, det er ikke politik, der keder kvinderne; jeg er tilbøjelig til at tro, at under sådanne

omstændigheder er det mere politikerne, der keder kvinderne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen
forkastedes med 88 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Ragnhild Andersen m. fl.* (se sp. 3009)

forkastedes med 131 stemmer mod 5.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af *Ragnhild Andersen m. fl.* (se sp. 3009)

forkastedes med 132 stemmer mod 5.

Ændringsforslag nr. 3 uden for betænkningen af *Ragnhild Andersen m. fl.* (se sp. 3010)

forkastedes med 134 stemmer mod 5.

§ 3, ændringsforslag nr. 2 i betænkningen om en ny affattelse af § 4 og §§ 5-14
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af *Ragnhild Andersen m. fl.* (se sp. 3010)

forkastedes med 136 stemmer mod 5.

§§ 15-22
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1814, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 663).

Der var stillet 23 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Alfred Jensen, Ragnhild Andersen, Fuglsang, Lynnerup Nielsen og Petra Petersen*:

Ny paragraf.

1) Efter § 20 indsættes som ny paragraf:

„§ 00.

Til lovens § 39, stk. 1, føjes som nyt punktum: „Der gives dog altid ved arbejdsløshed af mere end 30 dages varighed skattefrihed i en til ledigheden svarende periode.““

Ny paragraf.

2) Efter § 20 indsættes som ny paragraf:

„§ 00.

I lovens § 42, stk. 5, indsættes i 6. linje efter „understøttelser“ følgende: „ — dog ikke folkepension og arbejdsløshedsunderstøttelse —““

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 5 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om afløsning af skat til erhvervskommunen m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1814, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 663).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg [vedrørende den mellemkommunale refusion].

(Første behandling findes i tidenden sp. 1814, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 663).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om folkeforsikring [vedrørende den mellemkommunale refusion].

(Første behandling findes i tidenden sp. 1814, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 663).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. [vedrørende den mellemkommunale refusion].

(Første behandling findes i tidenden sp. 1814, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 663).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2662, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 663).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagene overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Hans R. Knudsen): Af de 6 lovforslag, der her er til anden behandling, blev de 5 fremsat den 5. december og behandlet her i tinget den 17. december. Udvalget har således haft disse 5 lovforslag i et par måneder, og tager man juleferien i betragtning, har der været godt 4 uger til udvalgsbehandling af forslagene. Det

[Hans R. Knudsen.]

sjette af forslagene, det, der vedrører fordelingen af biografafgifterne, blev først fremsat den 13. februar og behandlet her i tinget den 17. februar; men dette forslag er fremsat netop på grundlag af de forhandlinger, der har været i udvalget om de to hovedforslag, forslaget om de personlige kommuneskatter og forslaget om afløsning af erhvervsskatten.

Det siger sig selv, og det fremgår for øvrigt også af betænkningen, at udvalget har arbejdet intenst i de 4 uger, hvor det egentlige udvalgsarbejde har stået på. Der har været mange henvendelser, specielt fra de kommunegrupper, der bliver berørt af forslagene, og det har medført samråd med den højtærede indenrigsminister, ligesom ministeriets embedsmænd har været spændt temmelig hårdt for med et omfattende arbejde med at foretage beregninger og udarbejde redegørelser for lovforslagenes virkninger. Jeg finder her anledning til at takke den højtærede minister og ministeriets embedsmænd for det omfattende materiale, der er blevet fremskaffet til udvalget; jeg vil også gerne takke de kommunale organisationer, specielt Købstadforeningen, for fremskaffelsen af en række tabeller og beregninger over forslagene virkninger i de forskellige kommuner og navnlig i købstæderne.

Jeg er ikke i tvivl om, at udvalget udmærket havde kunnet anvende mere tid end de 4 uger til sit arbejde, og jeg skal også gerne indrømme, at det har været et stort arbejdsstof at komme igennem; men udvalget har været indstillet på, at de nye love, der skal have virkning allerede for det kommende skatteår, også skulle gøres færdige i rimelig tid før dette skatteårs begyndelse, og at vi også måtte have andenbehandling så tidligt, at der blev en rimelig frist mellem anden og tredje behandling, så at ikke mindst de kommunale organisationer kunne få lejlighed til at gøre sig bekendt med resultatet af denne andenbehandling, inden lovforslagene bliver endeligt vedtaget.

Desværre lykkedes det ikke at opnå enighed mellem alle 5 partier i udvalget om forslagene gennemførelse; hertil var divergenserne for store. Dem skal jeg om lidt som mit partis ordfører komme nærmere ind på.

Som ordfører for udvalget kan jeg henvise til den betænkning, der foreligger, hvorefter udvalgets flertal, de 3 regeringspartiers repræsentanter, indstiller samtlige lovforslag til gennemførelse med en del ændringer, som udvalgets flertal og ministeren er blevet enige om. Der er i betænkningen gjort udførligt rede for disse ændringsforslag, hvoraf det store flertal er af teknisk karakter. Udvalgets flertal indstiller samtlige disse ændringsforslag i betænkningen til vedtagelse, medens udvalgets mindretal, venstres og de konservatives repræsentanter, for de første 5 lovforslags vedkommende har erklæret, at de ikke kan medvirke til forslagene gennemførelse, men mundtligt her i salen vil redegøre for deres stilling dertil. For det sjette lovforslags vedkommende, forslaget om en ændret fordeling af forlystelsesafgifterne, en ny fordeling mellem staten og kommunerne, er udvalget enigt såvel om lovforslagets gennemførelse som om det i betænkningen stillede ændringsforslag til lovforslaget.

Som ordfører for mit parti vil jeg til denne korte redegørelse fra udvalget knytte nogle bemærkninger dels om nødvendigheden af lovforslagene gennemførelse, dels om de ændringer, der nu er foreslået til de oprindelige lovforslag.

Grundlaget for gennemførelsen af denne ret gennemgribende ændring af det kommunale skattesystem har været den forøgelse af den kommunale ejendomsbeskatning, som den nye huslejelov medførte. Forøgelsen af de kommunale ejendomsskatter vil i alt andrage et beløb, der svarer til omkring 14 pct. af byernes samlede indkomstbeskatning. Det har været afgørende for os, at denne forøgede indtægt ikke blot skulle nedfælde sig i en nedsættelse af kommuneskatterne med gennemgående 14 pct., men at den ved de nye ejendomsskatter muliggjorte nedsættelse fortrinsvis skulle komme de jævne skatteydere til gode. Må jeg straks indskyde den bemærkning, at en nedsættelse af den personlige kommuneskat i byerne med gennemsnitlig 14 pct. eller, for at sige det med tal, ca. 133 mill. kr. naturligvis vil være betinget af, at kommunerne ikke i øvrigt måtte forhøje den kommunale skatteudskrivning, og det kommer vel nok til at ligge sådan for mange købstæders vedkommende — og det gælder sikkert også

[Hans R. Knudsen.]

hovedstaden — at de kommunale udgifter i det kommende år vil vise en ret betydelig stigning på flere områder; i hvert fald vil mange byer få såvel stigende sygehusudgifter som stigende lønudgifter, vel også stigende skoleudgifter.

Efter vor mening ville det altså være helt urimeligt, om de forøgede ejendoms-skatter, der nu kommer ind, blot skulle benyttes til at holde ligningsprocenten nede. Det ville jo betyde, at disse 133 mill. kr. ville blive fordelt med særlig rundhåndethed over for de største skatteydere, medens den mellemstand af skatteydere, som hovedsagelig må betale ejendomsskatterne i form af forøget husleje, fik en meget lille del af skattenedsættelsen. Vi har derfor fra vor side under udvalgsarbejdet holdt fast på, at de forøgede ejendomsskatter måtte medføre en bedre og mere retfærdig fordeling af den kommunale indkomstbeskatning. Derfor har vi også holdt fast på den højtærede indenrigsministers forslag om overgang til den ny, proportionale beskatning i købstæderne. Vi har holdt fast på, at bundgrænsen for kommuneskat måtte forhøjes fra de hidtil gældende 1 500 kr. til 3 000 kr. det første år og derefter 4 000 kr., når ejendomsskatterne kommer ind med det fulde beløb. Vi har fundet det urimeligt at afkræve kommuneskatter af folk med indkomster under disse grænser, og vi har fundet det rimeligt, at vi netop nu, hvor man havde de 133 mill. kr. til rådighed, benyttede lejligheden til først og fremmest at lade de små skatteydere med under 4 000 kr. i skattepligtig indkomst blive fritaget for kommunal beskatning. Vi mener fortsat ikke, at der kan være nogen mening i at opkræve kommuneskat, hvor der er tale om så beskedne levevilkår. Hvis man skulle bevare en lavere bundgrænse, ja, så måtte skatten da enten være så lav, at der ville være større udgifter forbundet med at påligne den eller indkræve den, end den kunne give i udbytte, eller også måtte skattebeløbet da være af en sådan størrelse, at det ville virke urimeligt for sådanne små indkomster.

Det har desværre ikke under udvalgsarbejdet været muligt at få hverken venstre eller de konservative til at bifalde disse synspunkter, og det er, når det kommer til

stykket, den egentlige årsag til, at den ny kommuneskatteordning ikke kunne få disse partiets tilslutning. Venstres betragtning, at alle borgere skulle være med til at betale kommuneskat, uanset hvor lav deres indkomst var, er der ingen saglig motivering for. Der er ingen, der kan føle sig mere ansvarlig over for den kommunale økonomi, fordi de skal betale nogle få kroner om året i kommuneskat; og mere end nogle få kroner kunne venstre vel ikke tænke sig at der skulle være tale om for disse små indkomsters vedkommende.

Jeg skal ikke fragå, at der er visse købstæder, som kan have vanskeligheder ved at gå over til den proportionale beskatning, som lovforslaget om kommuneskatter indeholder regler om. Dette forhold har Købstadforeningens ledelse peget på i sin henvendelse til udvalget, og Købstadforeningens bestyrelse har ligeledes tilsendt udvalget et ret fyldigt materiale, hvori man belyser de virkninger, som forslaget ville have haft, hvis det var blevet anvendt f. eks. på de sidste 2 års udskrivning af kommuneskat; og virkningerne for sidste års kommuneskatteudskrivning er jo det eneste holdbare grundlag for en sammenligning mellem det nye og det gamle system. Enhver sammenligning mellem disse to systemer må naturligvis gå på samme grundlag. Man kan ikke opstille det nye system med virkninger for det kommende skatteår og så drage sammenligning med det gamle systems virkninger i tidligere skatteår, hvor skatteudskrivningen vel har været mindre, end den kan forventes at ville blive for det kommende år.

Det har navnlig været af betydning for udvalget at se det materiale, Købstadforeningen har samlet og samlet fra næsten samtlige vore købstæder, hvor man virkelig har kunnet drage sammenligning mellem de nye regler og de gamle skattefordelingsregler med ligningsskalaer, med de stærkt varierende nulpunkter, hvor fradrag ophører og tillæg begynder, og alt det, som hører det gamle system til.

Virkningerne af overgangen har været højst forskellige fra by til by; og det må de naturligvis være, fordi så mange forskellige forhold spiller ind fra by til by. Det har været interessant navnlig i Købstadforeningens henvendelse at se alle disse ting stillet

[Hans R. Knudsen.]

op, som er forskellige fra den ene by til den anden. Der er købstæder, der får langt mindre ind gennem de nye ejendomsskatter, end andre får. Der er købstæder, som har måttet klare sig igennem med en beskatningsskala, hvis nulpunkt har ligget så lavt, at man har måttet lægge en uforholdsmæssig stor skat på små indtægter, også på folk med under 4 000 kr. i skattepligtig indtægt, sådan at det vil koste disse kommuner langt mere end andre, bedre stillede kommuner, når de nu skal fritage disse små skatteydere for kommuneskat.

Vi har naturligvis været klar over dette forhold lige fra starten, og derfor kan jeg også henvise til, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen: at vi gerne ville se lovforslagets virkninger ikke blot gennem nogle tilfældige eksempler, men se, hvilke virkninger det egentlig ville få for de enkelte købstæder, for de enkelte byer, og det har vi fået at se, netop fordi Købstadforeningens ledelse har gjort opmærksom på det samme problem, og jeg vil gerne sige her, at det også har vist sig, at dette problem ikke er nær så stort, som man måske kunne have frygtet.

Når man undersøger virkningerne for familieforsørgere i de 74-75 købstæder, hvor man har forsøgt at anvende det nye system på indeværende skatteår, viser det sig, at ikke færre end 63 af disse købstæder, når de fik de nye ejendomsskatter og under forudsætning af, at skatteudskrivningen ellers var den samme som i indeværende år, ikke alene kunne give fuldstændig skattefritagelse for indtægter op til 4 000 kr., men de kunne endda nedsætte beskatningen for alle skattepligtige indtægter op til ca. 20 000 kr. Der var 2 af byerne, som kunne give samtlige deres indbyggere skattelettelse; men det viste sig også, at der var enkelte byer, hvor det nye system virkede sådan, at de penge, der var til rådighed fra de forøgede ejendomsskatter, allerede var opbrugt, når man havde givet lettelser til de helt små indkomster, således at lettelserne

altså slap op på et noget tidligere tidspunkt, end man kunne finde rimeligt. Jeg kan godt sige, at der blandt disse 74-75 købstæder var 2, hvor skattelettelsen slap op og man begyndte på mindre forhøjelser allerede omkring 8 000 kr., der var 4 byer, hvor lettelserne slap op, når man nåede 12 000 kr., og så var der 6 byer, hvor lettelsen var sluppet op omkring de 15 000 kr. For samtlige andre byer har der ikke været noget problem ved overgangen til det nye system, idet de var i stand til at bruge de nye ejendomsskatter til lettelser for skattepligtige indkomster op til ca. 20 000 kr.

Vi har derfor været indstillet på ved lovforslagets gennemførelse at måtte imødegå de vanskeligheder, som købstæderne har peget på i deres henvendelse. Vi har ikke ønsket at imødegå vanskelighederne ved f. eks. at nedsætte det skattefrie beløb eller nedsætte fradragsbeløbene på de 3 000 og de 4 000 kr. for forsørgere. En sådan ændring — som jeg for øvrigt forstår at heller ikke de to oppositionspartier egentlig ønsker at lægge navn til — ville få en højst ejendommelig virkning, nemlig den at man blot flyttede skatterne ned på de små og mellemstore indkomster, de indkomster, der faktisk ikke har nogen skatteevne. Man må jo være klar over, at byerne stadig væk skal bruge de samme midler, have den samme skatteudskrivning, og spørgsmålet er kun, på hvilke indtægtsgrupper man skal fordele skatterne.

Det skulle imidlertid ikke være vanskeligt at hjælpe de få kommuner, jeg har talt om her, på anden måde, de kommuner, der ifølge deres struktur kan komme i vanskeligheder med en for høj beskatningsprocent. Det drejer sig som nævnt om et fåtal af kommuner. Ændringsforslag nr. 22 i betænkningen tager sigte på at komme disse forholdsvis få købstæder til hjælp — det kan også dreje sig om enkelte landkommuner og bymæssige bebyggelser — idet det i ændringsforslaget foreslås at forhøje det beløb på 2 mill. kr., som indenrigsministeren ifølge loven om ophævelse af den fælleskom-

[Hans R. Knudsen.]

munale udligningsfond har til rådighed til uddeling blandt særlig vanskeligt stillede kommuner, til 5 mill. kr. for de kommende 2 skatteår. Dette ændringsforslag er den eneste virkelige ændring i den del af lovforslagene, som vedrører udskrivningen af de almindelige kommunale indkomstskatter.

Der er derimod stillet flere ændringsforslag vedrørende afviklingen af erhvervsbeskatningen. Selv om det ikke i udvalget var muligt at opnå enighed om denne afvikling, vil jeg alligevel gå ud fra, at der ikke er principiel uenighed om, at erhvervsbeskatningen efterhånden har overlevet sig selv, og at den bør afvikles. Der sker ikke ved gennemførelsen af lovforslaget — det ville heller ikke være tilfældet, hvis det blev gennemført uden ændringer — nogen egentlig afvikling. Lovforslagets hensigt var jo kun at få skabt en midlertidig ordning, så afviklingen af erhvervsskatten kunne blive påbegyndt; så skulle den endelige ordning, den endelige afvikling, forberedes og gennemføres i løbet af de kommende 3 år. Jeg vil gerne sige, at vi fra vor side lægger megen vægt på, at afviklingen af erhvervsskatten nu bliver påbegyndt; denne skat har alt for mange urimelige virkninger f. eks. for de skatteydere, som har måttet søge bopæl undertiden langt fra deres erhvervskommune.

Der har imidlertid været 2 ganske særlige vanskeligheder forbundet selv med en blot begyndende afvikling. Den ene har bestået i at finde frem til en rimelig afløsningsordning for de områder, hvor erhvervsskatten virkelig har spillet og spiller en rolle. Disse steder er begrænset til de 10 områder, som lovforslaget har peget på, og hvor man ikke har ment at kunne afskaffe erhvervsskatten uden at give centralkommunerne erstatning ved erhvervsskattens ophør. Jeg tror ikke, at den højtærede indenrigsminister ramte så meget forkert, da han foreslog, at det erstatningsbeløb, som omegnskommunerne skulle betale til centralkommunen, skulle være det sidste års erhvervsskat med et tillæg på 10 pct. Men alligevel stødte forslaget på stærk modstand, idet der blev protesteret både fra de kommuner, der skulle udrede erstatningerne, og lige så kraftigt fra de kommuner, der skulle have erstatningerne

— det var navnlig de 10 pct., man var utilfreds med.

Dette problem er imidlertid blevet løst gennem lovforslaget om ændring i fordelingen af forlystelsesaftifterne. I dette lovforslag giver finansministeren afkald på 5,4 mill. kr., og det gør han ved at forhøje kommunernes andel i denne afgift fra 25 til 40 pct. Ved det ændringsforslag, der nu er stillet til lovforslaget om afgift af forlystelser, udvides denne andel på de 40 pct. for kommunernes vedkommende sådan, at den ikke alene gælder biografafgiften, men også kommer til at gælde samtlige andre forlystelser, hvor kommunernes andel har ligget på, var det 32-33 pct., i hvert fald et sted mellem de 25 og de 40 pct. Det sidste er der ikke mange penge i, men jeg tror, det er en praktisk ordning, at fordelingen bliver ændret, sådan at kommunerne får de 40 pct. af samtlige forlystelsesaftifter.

Ved at gennemføre dette lovforslag vil man kunne frafalde den 10 pct.s forhøjelse af afløsningsbeløbet for erhvervsskatten, og centralkommunerne vil som regel få endda lidt mere i forøget biografafgift, end de 10 pct. vil andrage i penge. Det er vel vanskeligt at opstille en nøjagtig sammenligning — det skulle så laves fra kommune til kommune — men jeg tager vist ikke meget fejl, når jeg anslår, at de forøgede biografafgifter vil andrage for kommunernes vedkommende omtrent det dobbelte af 10 pct.s tillægget. Til gengæld vil det ikke være alene de 9 centralkommuner, som får den forøgede andel af biografafgiften, det vil være alle de kommuner, som har biograf. Derved vil også de centralkommuner, som ligger uden for de 9 områder, de centralkommuner, hvor der ingen afløsningsordning træffes, få en erstatning for den ophævede erhvervsskat.

Det lå jo i lovforslaget om erhvervsbeskatningen, at uden for de 10 afløsningsområder, der nu altså er begrænset til 9, fordi Rødby ikke mere er taget med, var erhvervsbeskatningen af et så beskedent omfang, at den kunne afskaffes uden nogen form for midlertidig afløsning. Men ved at afskaffe erhvervsskatten også uden for disse områder, altså alle de steder, hvor erhvervsskatten ikke engang androg 2 pct. af indkomstskatten, stødte man på en anden vanskelighed, som udvalget, i hvert fald

[Hans R. Knudsen.]

udvalgets flertal, har ønsket at råde bod på. Ved helt at ophæve erhvervsskatten kunne det befrygtes, at enkelte skatteydere, skatteydere med meget store erhvervsindtægter, ville søge uden for afviklingsområderne, i alt fald bort fra erhvervskommunen, for at finde en kommune med meget lav kommunal indkomstbeskatning. Måske har denne frygt været i nogen grad overvurderet; jeg tror, den har været det, fordi det jo ikke alene er skatternes højde, der bestemmer, hvor folk vil bo; der er mange andre ting, der spiller ind. Men der har været en frygt for, at det skulle komme til at betyde noget for de meget store erhvervsindtægter, og denne frygt synes jeg ikke man helt har kunnet afvise. Derfor er udvalgets flertal blevet enig med den højtærede indenrigsminister om, at man ikke her i første omgang helt vil afskaffe erhvervsbeskatningen uden for de 9 områder, sådan som det var lovforslagets hensigt.

Ændringsforslag nr. 6 til kommuneskatteLovforslaget går nemlig ud på at bevare erhvervsbeskatningen uden for de 9 afløsningsområder, men at den samtidig begrænses temmelig stærkt. Det foreslås her at sætte grænsen for at kræve erhvervsbeskatning op. Det har hidtil været sådan og er sådan i dag, at man for at skulle betale erhvervsskat skulle have en skattepligtig indkomst, der svarede til betingelserne for at være nydende medlem af en sygekasse, og samtidig skulle erhvervsindtægten andrage mindst 4 000 kr. Ved ændringsforslag nr. 6 forhøjes disse grænser. Grænsen på de 4 000 kr. i erhvervsindtægt sættes op til 10 000 kr., og sygekassegrænsen erstattes med en grænse på 20 000 kr. i skattepligtig indkomst.

Derved vil der ikke være ret meget tilbage af erhvervsbeskatningen i det hele taget. Jeg vil anslå — og den højtærede indenrigsminister kan jo korrigere mig, hvis jeg regner for højt — at lovforslaget med de ændringer, der er foreslået i betænkningen, vil afskaffe betaling af erhvervsskat i hvert fald for mere end 90 pct. af skatteyderne.

Det forekommer mig at være gode og fornuftige resultater, udvalgets flertal er nået frem til ved de ændringsforslag, der her er stillet, ændringsforslag, som ud-

valgets flertal og de to ministre, den højtærede indenrigsminister og den højtærede finansminister, er blevet enige om. Jeg gør bare opmærksom på, at det naturligvis ikke, som det heller ikke har været hensigten, er den endelige afvikling af erhvervsbeskatningen, vi er nået frem til. Men lovforslagets gennemførelse vil bevirke, at erhvervsbeskatningens mest iøjnefaldende urimeligheder allerede nu falder bort, og så tror jeg også, det vil være muligt inden alt for længe at finde frem til den endelige afvikling af hele erhvervsbeskatningen.

Jeg skal til slut kun endnu en gang beklage, at vi ikke i udvalget har kunnet opnå enighed også med venstre og de konservative om disse lovforslags gennemførelse. Nu er jeg nok forberedt på, at vi også i dag skal høre bebrejdelser for, at vi ikke har været tilstrækkelig forhandlingsvillige. En sådan påstand vil naturligvis altid kunne fremsættes, men derfor behøver den ikke at være rigtig. Der er et bestemt felt, hvorpå vi ikke har villet foretage ændringer. Det er med hensyn til bundgrænserne på de 3 000 og de 4 000 kr. Når vi har stået fast på dem, skyldes det ikke mindst de resultater, vi under udvalgsarbejdet har set, dels af at sætte disse bundgrænser ned, dels af at gøre disse bundgrænser variable fra by til by. Begge dele ville virke urimeligt. Men mon ikke også oppositionen selv er blevet klar over dette, og mon det ikke ligger sådan, at når man ikke i dag stiller ændringsforslag herom, er det, fordi man helst ikke ønsker at blive stillet over for virkningerne af sådanne ændringer?

Jeg skal med disse ord på mit partis vegne anbefale at stemme for samtlige i betænkningen stillede ændringsforslag. Jeg må samtidig anbefale, at man stemmer imod de ændringsforslag, der af det kommunistiske parti er stillet uden for betænkningen. Det er ændringsforslag, som vi har mødt, hver gang vi har behandlet statsskatte-lovene, og jeg finder det ikke rimeligt, at jeg i dag beskæftiger mig indgående med dem. Jeg vil blot sige, at vi også denne gang, under henvisning til hvad vi har sagt og gjort ved statsskatte-lovenes behandling, må anbefale, at man stemmer imod de uden for betænkningen stillede ændringsforslag.

Alfred Jensen: Da de lovforslag, vi her behandler, var til første behandling, fremførte jeg en række betænkeligheder ved lovforslagenes enkeltheder, og jeg bebudede, at vi ville stille de ændringsforslag, som vi fandt det fornødent at stille, og som vi havde teknisk mulighed for at udarbejde. Vi har modtaget betænkningen og naturligvis studeret den så godt, som det er muligt for en gruppe, der ikke deltager i udvalgsarbejdet, men er henvist til at modtage de oplysninger, der enten findes i betænkningen eller siver ud til offentligheden gennem udvalgets medlemmer. Vi har på denne baggrund set os i stand til at stille 2 ændringsforslag, som jeg skal motivere ved slutningen af de bemærkninger, jeg nu vil gøre.

Jeg vil gerne først udtale min utilfredshed med, at man ikke fra udvalgets side har draget omsorg for, at tinget og offentligheden er blevet delagtiggjort i det righoldige materiale, som har været stillet til rådighed for udvalget. Jeg tvivler ikke på, at udvalget har arbejdet temmelig intenst. Vi har fået oplysning om, at der har været afholdt 14 møder. Jeg ser også den store stak dokumenter, der ligger på udvalgets ordførers plads. Men når udvalgs materialet fylder så meget, og når det har haft så afgørende betydning for vurderingen af, hvorledes de foreslåede bestemmelser vil virke, så forekommer det mig dobbelt urimeligt, at man ikke har draget omsorg for, at dette materiale er blevet trykt i betænkningen. Jeg ser ikke bort fra, at der har været travlhed, og at man har været nødt til at skynde sig med at få betænkningen afgivet, for at lovforslagene kunne færdigbehandles i rimelig tid af hensyn til kommunalbestyrelserne. Det er klart, at sådan har det været. Men alle de mange beregninger, der har været foretaget, de mange besvarelser, der har været givet, og de skemaer, der har været opstillet, har jo foreligget på et tidligere tidspunkt, så de kunne have været sendt til trykkeriet, og det hele kunne have været klart, så at man kun havde lige netop det, der skulle stå i indledningen og i selve betænkningen, at behandle og tage stilling til i det sidste døgn. Men man har i dette som i andre tilfælde set stort på, om folketinget og offentligheden fik de oplysninger, som de egentlig har krav på for at kunne bedømme

virkningerne af det, der behandles, og det, der skal vedtages ved tredje behandling. Det er klart, at hvis de oplysninger, udvalget har været i besiddelse af, havde stået til vor rådighed, ville det have været lettere for os at afgøre, om det, der foreslås, er ret og rimeligt.

Jeg har givet udtryk for ved første behandling, at det ikke forekom os, at man nåede frem til det, man burde nå frem til. Jeg har således ikke kunnet se af de beregninger, der foreligger, om man nåede frem til en skattelettelse, så at de med små indkomster ikke alene får dækning for det, huslejeforhøjelsen gennem ejendomsskatterne andrager, men får en skattelettelse derudover. Jeg kan heller ikke af det materiale, der er lagt frem, ej heller af de oplysninger, som ordføreren har givet, finde ud af, om den tvivl, jeg havde, var berettiget. Jeg forstod, at der var kommuner, som ville komme i vanskeligheder, og jeg måtte også forstå de ærede ordførere sådan, at der var mange kommuner, som kunne undlade at opkræve skat af indtægter på under 4 000 kr., og som tillige fik mulighed for at give skattelettelse for indkomster helt op til 20 000 kr. Ja, jeg troede, det var en selvfølge, at kommunerne havde den mulighed, men netop det, at det fremdrages ved denne debat, som om det var noget glædeligt, kunne tyde på, at det er så som så med de gode virkninger at det lovforslag, der her behandles.

Jeg har rejst det spørgsmål, om det er rimeligt, at man ikke sikrer en større progression i den kommunale beskatning end den, her er foreslået. Nu hører jeg med nogen undren, at det, vi skulle gå over til, er en proportional skat. Ja men ved første behandling af dette lovforslag var der tale om, at progressionen lå i, at de første 4 000 kr. var skattefrie. Jeg udtalte min tvivl om, hvorvidt det var rigtigt, om man ikke burde gå højere op for at få stærkere progression. Nu får jeg altså at vide, at det her drejer sig om at få en proportional skat. Det mener jeg ikke er rigtigt. Jeg mener, man må drage omsorg for, at de med små indkomster slipper billigere i skat, og at de med større indkomster får pålignet større byrder, end de har i øjeblikket. Jeg ved meget vel, at det støder an mod skattefradragsretten, men det må være udvalgets

[Alfred Jensen.]

og regeringens opgave at finde frem til en løsning, der sikrer opfyldelse af befolkningens ønsker, specielt den del af befolkningen, der har små indkomster.

Jeg er altså ikke i stand til at afgøre, om de synspunkter, jeg har ført frem, bekræftes af de oplysninger, udvalget har modtaget, eller ej, og under de omstændigheder har vi ikke været i stand til at udtrykke vore synspunkter på dette område i forslags form. Det kan naturligvis være behageligt for visse her i salen, al den stund de så ikke behøver at argumentere derimod, ej heller at stemme derimod. Men vi mener alligevel, det er en fejl, at tingets medlemmer ikke har sådanne muligheder, og derfor vil jeg gerne understrege, hvad jeg tidligere har sagt, at det er nødvendigt, at tinget får det materiale, som udvalgene kommer i besiddelse af, til lettelse af arbejdet og til at gøre virkningerne af de paragraffer, man sysler med, overskuelige.

Jeg var også utilfreds med, at man droppede erhvervsskatten. Jeg finder det urimeligt, at personer, der tjener store indkomster i en centralkommune, som man kalder det, kan flytte ud i et skattely og overlade sociale byrder til centralkommunens befolkning. Jeg kritiserede, at man ikke havde været opmærksom på denne omstændighed. Nu ser jeg af ændringsforslagene, at man vil råde bod derpå, men jeg bemærkede, at udvalgets ordfører sagde, at man håbede at komme bort fra erhvervsskatten. Jeg skulle ikke have noget imod, at man kom bort fra erhvervsskatten, hvis man kunne nå frem til en fornuftig løsning af problemerne i centralkommunerne og de forstadskommuner, der her er tale om, men jeg mener ikke, at man kan komme frem til en sådan løsning, medmindre man lægger kommunerne sammen og gør dem til en enhed, i det mindste i skattemæssig henseende. Jeg ved meget vel, at det støder på modstand både det ene og det andet sted, men det kan ikke være rigtigt at lade nogle slippe billigere i skat, fordi de har arbejde og befordringsmidler, som gør det muligt for dem at flytte uden for den kommune, som har de store udgifter til klaring af de trafikale og sociale problemer.

Jeg har set på de ændringer, der er foreslået. Vi har ikke noget imod dem, men

de indeholder ikke nogen løsning af problemerne, og jeg ser ej heller, at de forstadskommuner, her er tale om, får den håndsrækning, som de har brug for. Jeg føler mig ikke overbevist om, at de har fået en håndsrækning. Havde materialet foreligget, kunne jeg have studeret det, så havde jeg måske haft større indsigt i det.

Det forekommer mig at være temmelig afgørende, at man hjælper de pågældende kommuner. Jeg har rejst spørgsmålet ved behandlingen af lejeloven og boligstøtteloven og gjort opmærksom på, at disse kommuner fik vanskeligere vilkår at administrere under. Der er også fra tingets talerstol gjort opmærksom på, at en hel del af omegnskommunerne på grund af de byrder af social art, de havde pådraget sig ved at yde huslejetilskud til familier med 2 børn, var nødsaget til at foretage temmelig store skatteforhøjelser.

Jeg har forstået, at den foreslåede ændring i fordelingen af forlystelsesskattens provenu skulle hjælpe kommunerne, men jeg er ikke i stand til at afgøre, om det vil betyde nogen lettelse for alle forstadskommuner. Jeg vil tro, at der er kommuner af den art, hvor forlystelsesskatten og filmsafgiften betyder såre lidt. Jeg tror også, der er kommuner, hvor der ikke vil komme en rød øre ind som følge af den ændring, man har foreslået angående forlystelsesskatten. Det er dog temmelig væsentlige problemer, som man må være opmærksom på, og vi mener, at man må søge frem til en fornuftig løsning af dem.

Jeg frygter for, at en lang række af de kommuner, der her er tale om, vil komme til at stå i den situation, at de må forøge skatteudskrivningen på en sådan måde, at der vil blive et temmelig stærkt stigende skattetryk på personer med små indkomster, og det forekommer os ikke rimeligt, at man letter erhvervsskatten for de store indkomster — det er jo det, der sker — og så lader alle andre bidrage til at betale omkostningerne, de afløsningssummer, der skal betales til centralkommunerne. Vi har naturligvis ikke noget imod de foreslåede forhøjelser fra 4 000 kr. til 10 000 kr. og fra sygekasseindtægtsgrænsen op til 20 000 kr.; det siger sig selv. Det er imidlertid klart, at under disse omstændigheder har det ikke været muligt for os at præcisere vore syns-

[Alfred Jensen.]

punkter på en sådan måde, at man kan se, hvorledes vi ønsker problemerne løst, og det beklager vi meget.

Jeg skal herudover gøre opmærksom på, at de indvendinger, jeg har rettet mod lovforslagets § 7, ikke er blevet taget til følge; jeg vil heller ikke tro, at man har diskuteret dem i udvalget. Det drejer sig om, at kommunerne ikke fremtidig skal fremlægge skattelisterne for offentligheden. Det er jo kun de sognekommuner, der har det gamle skattesystem, der har en sådan pligt. Jeg har allerede argumenteret for mit synspunkt og skal ikke gøre det igen i dag; jeg vil blot sige, at vi ikke vil stemme for § 7. Jeg ved godt, at den indeholder lidt mere end denne fritagelse for at fremlægge skattelister, men alligevel mener vi, at det må være rigtigt at stemme imod hele paragraffen.

Det er rigtigt, at det ene af de ændringsforslag, vi her stiller, har været stillet ved behandlingen af tidligere skattelovsforslag, og det kan måske synes rimeligt ikke at argumentere imod dem, men hvis man har indvendinger imod disse forslag, kan jeg dog ikke finde det rigtigt, at de ikke føres frem. Det, vi har mødt, når vi tidligere har stillet forslagene, har jo ikke været en argumentation imod at gennemføre noget sådant, men kun en kort afvisning: vi kan ikke stemme for de kommunistiske forslag, vi anbefaler tinget at stemme dem ned. Nogen imødegåelse af nødvendigheden af skattefritagelse for de arbejdsløse har jeg ikke hørt og venter ej heller at høre i dag. Det siger sig selv, at den mand, som er stedt i arbejdsløshed, ikke vil være i stand til at betale sin skat i ledighedsperioden, og det er også en åbenbar urimelighed over for ham og hans familie at forlange, at han efter at være kommet i arbejde igen ikke alene skal betale den nye skat, men også skal betale af på den gamle. Jeg forstår ikke, at man ikke kan indse, at det er en grov uretfærdighed over for de mange, som ikke har beskæftigelse hele tiden, men af og til kastes ud i arbejdsløshed. Jeg forstår ikke, hvorfor man ikke gennemfører en sådan ordning og derved øver en retfærdigheds-handling over de arbejdsløse. Dette vort ændringsforslag er som sagt enslydende med forslag, vi tidligere har stillet, og det går ud på, at der ved arbejdsløshed ud over 30

dages varighed skal gives skattefrihed for en til ledigheden svarende periode. Dette ændringsforslag er stillet til § 39, stk. 1, hvor det tilføjes som nyt punktum.

Vort andet ændringsforslag har ikke tidligere været stillet her, ej heller i forbindelse med statsskatteloven. Jeg har ganske vist talt og argumenteret for dette forslag, der går ud på at foretage en ændring i lov om personlig skat til kommunen § 42, stk. 5, således at man i 6. linje undtager folkepension og arbejdsløshedsunderstøttelse fra de indtægtskategorier, hvori kommunen kan forlange tilbageholdt penge til dækning af skatterestance. Spørgsmålet har været til debat her ved flere lejligheder, og jeg har givet udtryk for mine synspunkter. Jeg mener ikke, det er rimeligt at have en lovbestemmelse, hvorefter det er muligt for kommunerne at forlange, at arbejdsløsheds-kasserne eller socialkontorerne skal holde penge tilbage af de beløb, som de pågældende medborgere skal have udbetalt. Jeg har den opfattelse, at de, der får en sådan hjælp, egentlig burde være fri for at betale skat, men da der naturligvis er nogle, som har andre indtægter, kan man vel ikke helt gå over til en sådan ordning. Det er imidlertid under alle omstændigheder ikke rigtigt, at kommunerne kan forlange, at der tilbageholdes penge af sådanne ydelser. Hvis skattemyndighederne mener, at de pågældende udviser grov uagtsomhed med hensyn til betaling af de skatter, der er pålignet dem, må der være andre veje at gå end netop den foreslåede. Vi har stillet dette vort ændringsforslag for at fastslå, at disse to former for ydelse må være undtaget fra tilbageholdelse.

Jeg anbefaler vedtagelse af de af os stillede ændringsforslag.

Jens Chr. Christensen: Lad mig først sige, at da vi inden for venstre af grunde, som jeg senere skal gøre rede for, ikke kan være med til at gennemføre lovforslaget om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen m. v., vil vi undlade at stemme for ændringsforslagene til samme. De af det kommunistiske parti stillede ændringsforslag uden for betænkningen vil venstre stemme imod.

I løbet af de få uger, udvalget har behandlet det omfattende kompleks af lovforslag, der her er ført frem til anden be-

[Jens Chr. Christensen.]

handling, tror jeg det er kommet til at stå samtlige udvalgsmedlemmer mere og mere klart, at dette lovkompleks, hvis det vedtages i den foreliggende skikkelse, vil få virkninger, som for hovedparten af kommunerne vil være sådan, at de ikke kan være tjent dermed. Den tid, udvalget har haft til sin rådighed, har på ingen måde slået til, selv om arbejdet har været meget stærkt forceret. Det materiale, vi har haft brug for til oplysning om lovforslagenes virkninger, har vi egentlig først fået rigtig samlet, da udvalget afsluttede sit arbejde i fredags. Nogen tid til virkelig gennemgang af materialet blev der ikke, så alene af den grund, men også af mange andre grunde, kan venstre ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Som det fremgår af betænkningen, har udvalget både mundtligt og skriftligt modtaget mange henvendelser fra kommunale organisationer. Disse henvendelser har alle som én understreget og viderebygget de betænkeligheder, venstre fremførte, da vi havde forslagene til første behandling her i tinget. Men lige så lidt som udvalgets flertal, regeringspartierne, har taget hensyn til de synspunkter, venstre har fremført, lige så lidt har samme flertal taget hensyn til de indvendinger, de forskellige organisationer har fremført. Det var ikke engang muligt for os i udvalget at komme ind i realitetsdrøftelser med regeringspartierne; alt, hvad vi fremkom med, blev afvist. Vi har også i dag fra det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen hørt, at det skattefri fradrag, det personlige fradrag, var et spørgsmål, der overhovedet ikke kunne forhandles om. Og sådan er det gået med en række af de spørgsmål, vi har fremført; de er blevet afvist, og det må blive på regeringens og regeringspartiernes eget ansvar og for regeringspartiernes egen risiko, hvis lovforslagene gennemføres, som der nu foreligger indstilling om.

Som jeg sagde ved førstebehandlingen, må skattesvarelse efter evne være en borgerpligt i ethvert kommunalt samfund. Det er princippet pligt og rettighed, som venstre ikke under nogen form vil gå på akkord med. Vi vender os imod, at 25-30 pct. af købstadkommunernes skatteydere gøres fuldkommen økonomisk uafhængige af deres

opholdskommunes velfærd. Vi har peget på og gennem det materiale, der er tilgået udvalget, fået understreget den forskel, der er på gennemsnitsindtægten fra kommune til kommune. Fra 5 000 kr. i gennemsnitsindtægt, hvor det ligger lavest, og til 9 000-10 000 kr. i gennemsnitsindtægt, hvor det ligger højest. Med de store personlige fradrag, der nu skal gennemføres, betyder det en forskel i skatteprocenten på samme indtægter fra 13-14 pct., hvor gennemsnitsindkomsten er højest, til 30-32 pct., hvor gennemsnitsindkomsten er lavest. Vender vi os til landkommuner, der er så uheldige enten at have en lille forstadsbebyggelse på over 500 indbyggere eller en bymæssig bebyggelse på over 3 000 indbyggere, ser vi, at forholdet bliver endnu mere grelt. Sådanne kommuner skal nu efter forslaget ind under købstadkommunernes ordning, de store skattefri fradrag for både forsørgere og ikke-forsørgere, børnefradrag efter samme regler som ved statskatteberegningen og desuden hustrufradrag. Jeg indrømmer gerne, at skatteevnen på indkomster under de skattefri beløb ikke er stor, navnlig når det drejer sig om forsørgere; men ikke-forsørgere, som netop er den kategori af borgere, der i de senere år har haft en relativt stor indtjening, vil nu slippe betydelig billigere i skat efter det nye forslag. De vil få skattelettelser efter forslaget; og kunne vi så være sikre på, at disse skattelettelser var beløb, der blev sparet op, virkelig sparet op, ville en hel del være nået; men bortset fra en lille procentdel, der sparer op med fremtiden for øje, viser forholdene, at den store part af disse ikke-forsørgere er indstillet på, at hver øre af deres indtjening skal bruges. Når hustrufradrag skal gennemføres i de forholdsvis udprægede landkommuner, vil det betyde en væsentlig forskelsbehandling til gunst for ægtepar, hvor hustruen er udearbejdende, i modsætning til de ægtepar, hvor hustruen hjælper manden i et fælles erhverv, og det er i landkommunerne de allerfleste tilfælde. Endelig vil det også utvivlsomt betyde, at borgere med forholdsvis lave indkomster fra andre landkommuner vil tage ophold i de kommuner, som vi gennem lovforslaget tvinger til at gennemføre de nævnte lettelser. Det vil igen sige, at sådanne kommuner bliver ringere og ringere

[Jens Chr. Christensen.]

stillet; og samtidig med at der vil ske en tilflytning af de dårligst stillede skatteydere, vil der også ske en fraflytning af de gode skatteydere, og sådanne kommuner bliver ringere og ringere stillet fremover.

I forbindelse med behandlingen af landkommunernes forhold har venstre bekæmpet ejendomsbeskatningen til såvel kommune som amt. Skønt vi har været i stand til at bevise, hvor langt hårdere beskatningen finder sted i landkommunerne, når ejendomsbeskatningen tages med ind i billedet, har vi også her argumenteret for døde ører hos de tre regeringspartier. Regeringspartierne finder det fortsat naturligt, at uanset skatteevne skal en forlods beskatning af fast ejendom opretholdes.

Når det er sagt, står tilbage, at regeringspartierne for alt i verden har villet presse det foreliggende lovforslag igennem. Disse partier har ganske set bort fra, at forslaget er dårligt forberedt, at udvalgsarbejdet langt fra har været grundigt, at der langt fra har været tid til at gøre det grundigt, og at virkningerne af lovforslaget bliver en katastrofe for mange kommuner såvel i by som på land. Endelig, og det finder jeg egentlig er det værste, ser man også ganske bort fra, at der i indeværende samling er nedsat en kommission, hvis opgave det er at finde frem til retningslinjer for kommunernes forhold. Denne kommissions arbejde og resultater har regeringen ikke villet afvente. Regeringen har med dette lovforslag haft et hastværk, som vi i et demokratisk samfund ikke kan være bekendt. Og hvad er så grunden hertil? Jeg tror at ramme sagens kerne, når jeg siger, at grunden er den, at den høje regering i forbindelse med bolig- og lejelovgivningen fik gennemtrumfet en ejendomsbeskatning i købstæderne, der skal indbringe ca. 130 mill. kr., og disse penge har regeringen lovet skal bruges til skattelettelser. Vi hørte også, at det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen for et øjeblik siden sagde, at det var netop en af bevæggrundene for, at dette forslag skulle igennem.

Fra venstres side fandt vi, dengang den nye bolig- og lejelovgivning var til behandling, at den var en dårlig motivering for at indføre nye ejendomsskatter. Vi argumenterede mod den og stemte mod

den, og vi finder nu med alt det som baggrund, som her er nævnt, at det vil være ganske uforsvarligt af den høje regering at gennemtrumfe en kommuneskattelov, hvis reelle ophav er de nævnte ekstraordinære grundskylds- og ejendomsskatter. Jeg vil derfor meget opfordre regeringen og regeringspartierne til at besinde sig. Lad være med at presse dette forslag igennem. Lad os køre videre med den nugældende kommuneskattelov, indtil den nedsatte kommunalkommission har afsluttet sit arbejde. Lad os derefter give folketinget rimelig tid til at gennemdrøfte nye forslag. Såvel for erhvervsskatten som for den almindelige kommuneskat er der så mange forhold, der gør sig gældende, at de trænger til at blive undersøgt til bunds, inden vi vedtager nye forslag om beskatningen. Ellers bliver resultatet netop som det, vi her er stillet over for, nemlig halvgjort arbejde. Vi er endnu ikke kommet længere frem med administrationen af den nye bolig- og lejelovgivning, end at vi vil være i stand til i hvert fald indtil videre at standse de ekstraordinære grundskylds- og ejendomsskatter.

Jeg vil derfor tillade mig på venstres og det konservative folkepartis vegne at stille følgende forslag om overgang til næste sag på dagsordenen:

„Folketinget opfordrer regeringen til at søge gennemført en ophævelse af de pålagte ekstraordinære ejendoms- og grundskyldsskatter og et samtidigt bortfald af den del af huslejeforhøjelsen, der modsvarer de pågældende ejendomsskatter, og opfordrer derefter til en udskydelse af en almindelig revision af den kommunale personbeskatning, indtil der foreligger fornødent materiale fra den nedsatte kommunalkommission, hvorefter tinget går over til næste sag på dagsordenen.“

Formanden: Der er nu stillet følgende forslag om overgang til næste sag på dagsordenen: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Thorkil Kristensen: Jeg skal gøre nogle få bemærkninger om de sidste 5 af de 6 lovforslag, som betænkningen omfatter, nemlig forslaget vedrørende afvikling af erhvervsskatten, de 3 forslag vedrørende

[Thorkil Kristensen.]

den sociale lovgivning og forslaget vedrørende ændring i lov om afgift af forlystelser.

De bemærkninger, det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen har gjort vedrørende sagens behandling, gælder også disse 5 lovforslag. Jeg finder anledning til i denne forbindelse at understrege, at lovforslagene i forhold til deres omfattende betydning var meget dårligt oplyst, da de blev fremsat. Det materiale, der var i bemærkningerne til forslagene, var yderst spinkelt, og vi måtte derfor gennem en lang række spørgsmål, som blev besvaret af den højtærede indenrigsminister m. fl., skaffe det fornødne materiale til sagens belysning. Efter anmodning fra udvalgets formand stillede vi de første spørgsmål og de væsentligste spørgsmål, tror jeg jeg kan sige, allerede før jul, sådan at man kunne gå i gang med at skaffe materiale til veje. Imidlertid var realiteten den, at først i tirsdags, for en uge siden, den 17. februar, forelå hele det materiale, vi skulle bruge, og først den dag havde vi et egentligt forhandlingsmøde, hvor en forhandling om lovforslagene var sat på dagsordenen; men som det fremgår af betænkningen, er denne dateret den 20. februar, og vi har derfor i realiteten ikke haft mere end 3-4 dage til en egentlig forhandling, efter at vi havde fået det materiale, som var nødvendigt.

Det har undret mig, at regeringen under disse omstændigheder har ønsket at presse disse lovforslag igennem. Jeg synes, at det er saglig urigtigt at gøre det, og jeg tror, det er politisk uklogt.

Hvad angår erhvervsskattens afløsning, er det noget, som har været almindelig ønsket, og det er ikke noget politisk strids-spørgsmål, om det er ønskeligt at få den nuværende erhvervsskatteordning afviklet, derom er vi enige. Det fremgår jo imidlertid klart af sagens gang, at en sådan afvikling, som man også måtte vente, rummer en række problemer både for de centralkom-

muner, der nu ikke mere skal have de sædvanlige erhvervsskatteindtægter, og for de omegnskommuner, hvor en afløsningsordning betyder væsentlige ændringer i hele kommunens skattestruktur. At regeringen også har været klar over dette eller, hvad jeg tror er rigtigere at sige, efterhånden er blevet klar over det, kan man se af den række ændringsforslag, som i forholdsvis stor hast er blevet produceret under udvalgets korte forhandling.

Man havde oprindeligt tænkt sig, at afløsningstilsvaret — groft udtrykt — skulle være nettoerhvervsskatten i 1957-58 plus 10 pct., men så kom man ind på at stryge de 10 pct. af hensyn til omegnskommunerne, og da dette får betydning for centralkommunerne, fandt man på at forhøje deres andel i forlystelsesskatten.

Men dermed er ikke alle problemer løst. Det kan man bl. a. se af den række meget kritiske henvendelser, udvalget har fået fra forskellige kommuner og fra de store kommunale organisationer, og jeg finder anledning til at understrege, at selv om den højtærede indenrigsminister har besvaret disse henvendelser, har det ikke skabt ro. Efter ministerens besvarelser har vi fået nye henvendelser fra nogle af de pågældende kommunale organisationer, og så sent som i dag er der kommet en henvendelse fra Gentofte kommune vedrørende erhvervsskattens afløsning, og denne henvendelse er altså overhovedet ikke behandlet i udvalget. Under disse omstændigheder må man sige, at denne sag er ikke behandlet sådan, som en sag bør være behandlet, når den forlader det høje ting og går over til at blive lov. Derfor kan vi heller ikke medvirke til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag om erhvervsskattens afvikling eller de 3 sociale lovforslag, som er en konsekvens deraf. Vi finder ikke, at sagen er sådan behandlet, at der er grundlag for love, som vi kan være trygge ved. Som følge deraf vil vi også undlade at stemme ved afstemningen om de ændringsforslag, som hører til disse love.

[Thor kil Kristensen.]

Derimod kan vi efter omstændighederne medvirke til gennemførelsen af lovforslaget vedrørende forlystelsesafgiften. Forholdet er jo dette, at når man stryger de 10 pct.s forhøjelse i afløsningstilsvaret, som omegnskommunerne skulle have betalt efter de oprindelige forslag, kommer centralkommunerne til at mangle disse penge; det kan derfor siges at være rigtigt, at man ad anden vej søger at holde centralkommunerne skadesløse for dette tab, og det er det, der er hensigten med lovforslaget vedrørende forlystelsesafgiften. Vi finder, at når man skal have en sådan skadesløsholdelse, er det bedre, at det sker som her efter faste regler end, som det ved ændringsforslag til det første lovforslag blev foreslået, i form af en forhøjelse fra 2 til 5 mill. kr. af det årlige beløb til vanskeligt stillede kommuner, et beløb, der har et tilfældigt og delvis almissegigt præg.

Vi kan derfor medvirke til gennemførelsen af det sidste af lovforslagene, der er omhandlet i betænkningen, og jeg skal anbefale, at man stemmer for ændringsforslagene til dette sidste lovforslag.

Poul Møller: Også jeg har grund til at beklage mig over den behandlingsmåde, disse lovforslag har fået. Vi står atter over for i denne samling at skulle behandle et stort og omfattende lovgivningsområde, uden at tinget har fået den fornødne tid dertil.

Udvalgets ordfører, det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen, sagde, at vi havde fået disse lovforslag forelagt allerede den 5. december, men måtte for så vidt erkende, at de kun har været under behandling i ca. 1 måned, fra folketinget begyndte sit arbejde efter juleferien og frem til det tidspunkt, da betænkningen skulle afgives. Jeg er fuldstændig enig med de ærede medlemmer, der har udtalt, at en sådan kommunal skattereform, som man her vil prøve at gennemføre, burde være grundigere forberedt, end tilfældet har været. Man burde fra regeringens side på en bedre måde have afvejet de forskellige kommunegrupperes interesser, end man har gjort. Vi fik nogle forslag, som absolut ikke var gennemarbejdet, og størstedelen af udvalgsarbejdet måtte derfor bestå i at stille

spørgsmål og få dem besvaret. Først ca. 8 dage før betænkningen blev afgivet, havde vi så meget materiale, at vi kunne få et klart billede af lovforslagenes virkninger for de forskellige kommuner. Men samtidig kom regeringen med nye ændringsforslag til disse lovforslag, ændringsforslag, som gjorde, at helheden blev endnu mere uoverskuelig, og at der slet ikke blev givet tid til at gå i detaljer med hensyn til lovforslagenes virkninger over for de enkelte kommuner. Jeg vil også gerne understrege, at samtlige kommunale organisationer har henvendt sig til udvalget og protesteret imod, at man har taget så lidt hensyn til deres interesser, som tilfældet er. Jeg ved godt, at den højtærede finansminister har kaldt det for et udslag af tidens protestsyge, men jeg tror alligevel, man skal regne med — også inden for socialdemokratiet — at der inden for samtlige disse kommunale organisationer sidder socialdemokratiske tilidsmænd, som et liv igennem har arbejdet for deres parti inden for det kommunale arbejde, og som nu er kommet til den overbevisning, som disse protester er udtryk for. Jeg tror ikke, at det blot har været udslag af protestsyge, når disse borgmestre og sognerådsformænd fra socialdemokratisk styrede kommuner er kommet til os og har sagt, at disse love går det simpelt hen ikke an at gennemføre. Jeg tror, det har været efter moden overvejelse og på grundlag af en virkelig overbevisning, at de er kommet. Det er jo faktisk ret vanskeligt at se, hvad der opnås ved denne reform. Det hele bliver heller ikke mere overskueligt, når man ser de besvarelser, som indenrigsministeriet har givet på de kommunale organisationers henvendelser. Jeg tænker bl. a. på det store arbejde, Den danske Købstadforening har lagt i den henvendelse, den rettede til udvalget, i alt det talmateriale, vi fik; og så får de fra indenrigsministeriet at vide, at man i og for sig mener, det er forkert på en lang række områder. Jeg tror, man må regne med, at disse købstadkommunale organisationer har lige så godt indblik i købstadkommunernes økonomi, som man har i indenrigsministeriets departement. Det er heller ikke blevet lettere for os andre at tage stilling til disse lovforslag, ved at købstadkommunerne og deres organisationer og Foreningen „Bymæssige Kom-

[Poul Møller.]

nuner“ hævder ét om lovforslagenes virkninger, som indenrigsministeriet hævder ikke er rigtigt. Dette skulle så meget mere begrunde, at man ikke maste denne lovgivning igennem inden 1. april, men gik ind for, som der står i det dagsordensforslag, det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen har stillet, og som jeg også kan anbefale at stemme for, at henvide den til den kommunale kommission, der blev nedsat i efteråret. Det er faktisk det rimeligste, at denne kommunale kommission virkelig får til opgave at undersøge hele dette område om byrdefordelingen imellem de forskellige kommunegrupper og den kommunale skattereform.

Det er ikke det eneste tilfælde, vi har haft i denne samling, af, at store omfattende lovgivningsarbejder er blevet kørt hurtigt igennem tinget, uden at der er givet fornøden tid til at tage hensyn til de henstillinger, vi har fået udefra, og de saglige synspunkter, der er fremført. Jeg kan nævne boliglovene, som tinget har arbejdet igennem på 2 måneder; jeg kan nævne den store toldlovgivning, som også blev hastet igennem tinget, og vi står nu over for lovgivningen om kommuneskatterne.

Allerede af denne grund må vi anbefale det stillede dagsordensforslag. Skulle det ikke blive vedtaget, hvad jeg meget håber og også tror det vil blive . . . (*Munterhed*). Jo, det tror jeg. Jeg tror, at ærede medlemmer af socialdemokratiet i hvert fald vil tage så meget hensyn til deres egne borgmestres henstillinger til dem. Men skulle man ikke vedtage det, vil jeg anbefale, at man undlader at stemme for de stillede ændringsforslag, og vi fra vor side kan ved tredje behandling ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Jeg vil dernæst gerne gøre nogle bemærkninger om den almindelige kommunale skat, altså lovforslaget vedrørende personlig skat til kommunen.

Det bliver mere og mere uklart, hvad det er, man vil med dette skattelovsforslag. Der er jo aldeles ikke nogen tvivl om, at rent praktisk kunne man sagtens få ejendomsskatteforhøjelsen kompenseret ved indkomstskattelettelser i kommuneskatteoven uden at ændre en eneste paragraf i loven.

Lod man den gamle lov gælde, ville kommunerne kunne nedsætte ligningsprocenterne og derved lette beskatningen af indkomster til gengæld for de højere ejendomsskatter, som er pålagt købstadkommunernes, Københavns og Frederiksbergs borgere. Det havde ganske vist medført, at skattelettelsen i højere grad var kommet dem til gode, som havde fået ejendomsskatteforhøjelse. Men når man tænker på, hvad der blev sagt, dengang forhøjelsen af ejendomsskatterne blev gennemført i det høje ting, måtte man da også gå ud fra, at det var formålet gennem kommuneskatte lovgivningen at give kompensation til de mennesker, der havde mærket ejendomsskatternes forhøjelse. Men det kunne altså ikke gå an at tage det ganske roligt, at lade kommunerne nedsætte ligningsprocenterne og derigennem sørge for, at de kommunale skatteydere fik en lempelse til gengæld for den skatteforhøjelse, de fik ved boliglovgivningens gennemførelse. Derfor får vi denne reform.

Det eneste sikre ved den er, at de mindste indkomster bliver fritaget for at betale kommuneskat, og jeg forstod da også på den ærede ordfører for udvalget og socialdemokratiet, at det, der efterhånden var blevet det egentlige formål med denne kommunale skattereform, var, at de mindste indtægter — under 3 000 kr. det første år, under 4 000 kr. det næste og fremefter — skulle være fri for at betale kommuneskat. Derudover opnår man intet.

Man overgår til proportional beskatning, men formålet med den proportionale skat opnår man ikke. Når vi har talt om proportional skat i det høje ting, var formålet at beskatte indkomststigninger mildere end efter gældende lovgivning for at fremme arbejdslysten i vort land; men den foreslåede lovgivning vil praktisk talt overalt medføre højere skat af indkomststigninger. Det er bevist, dokumenteret, for udvalget gennem det materiale, vi har fået. Fra kommune til kommune vil det betyde, at indkomststigninger, hvad der tjenes ud over 4 000 kr., bliver højere beskattet, end de er efter hidtil gældende skattelovgivning. Havde man sat bundgrænserne lavere, havde man ikke betragtet det princip, at vi skulle nå frem til 3 000 kr. og 4 000 kr. som bundgrænse, som fuldstændig indiskutabelt, ville man have kunnet mildneskatten af indkomst-

[Poul Møller.]

stigninger i stedet for at forhøje den. Men det har man ikke villet, og derfor er resultatet, at selv arbejdere med jævne indkomster nu får en højere beskatning af deres ekstraarbejde, af overarbejde og af hustruindkomst end efter den gældende kommunale skattelovgivning. Det nye skattesystem i forbindelse med de højere ejendomsskatter skulle have medført mildere indkomstskatter, men kun for ganske få grupper bliver der overhovedet tale om indkomstskattelettelse.

Jeg kan nævne, at i visse købstadkommuner som Struer og Skive vil der ske forhøjelse af den kommunale indkomstskat for alle grupper med en skattepligtig indkomst på over 6 000 kr. Ser man på andre kommuner, er billedet forskelligt; men som helhed kan man sige, at praktisk talt alle indkomster over 12 000 kr. vil få højere kommuneskat; i de fattige kommuner, i kommuner med lavere gennemsnitsindkomster, vil skatteforhøjelsen sætte ind på et lavere niveau. Og de skattelettelser, der kan blive tale om for de mindre indkomster, har til forudsætning, at kommunerne virkelig benytter hele ejendomsskatteforhøjelsen til en nedsættelse af indkomstskatten; men allerede nu har vi jo kunnet se i vore aviser, at det er langt fra sikkert, at det bliver tilfældet. Vi kan f. eks. se, at i Københavns kommune regner man ikke med kun at udskrive 95 pct. af den nye progressive skatteskala, som lovforslagets beregninger bygger på; man regner med at udskrive 100 pct., og gør man det i Københavns kommune, forsvinder alt det, der står i dette lovforslag om skattelettelse til Københavns kommunes borgere; så går faktisk hele den kommunale skattelettelse i København op i røg og bliver praktisk talt til ingenting.

Ser vi videre på virkningen af denne lovgivning, vil der som helhed blive tale om indkomstudjævning som følge af de forhold, jeg her har nævnt, med højere indkomstskat for mellemindkomster og højere indkomster, og i de mindre, fattigere købstæder vil man få forhøjelser for praktisk talt alle dem, der bliver tilbage som kommunale skatteborgere.

Dernæst er der en ting til, som er iøjnefaldende ved dette forslag, som et flertal

indstiller til vedtagelse, og det er det, at marginalskatteprocenten, skatten af indkomststigninger af de sidst tjente kroner, i fremtiden vil svinge mere fra kommune til kommune, end den gør nu. For at nævne 2 ydereksempler: i Frederiksværk vil man kunne klare sig med en beskatningsprocent på 13,9; i Svaneke skal man op på 29 som kommunal beskatningsprocent. Når Svaneke kommer op på 29 pct., skyldes det, at Svaneke har meget lave indkomster. Og hvis man ser på det materiale, vi har fået fra Købstadforeningen, vil man se, at de meget høje beskatningsprocenter, som sætter ind på alle indkomstrin over 4 000 kr. for forsørgere, findes i de dårligst stillede kommuner, i kommuner med lave gennemsnitsindkomster, i kommuner, som heller ikke har fået nævneværdig glæde af ejendomsskatteforhøjelsen. Derved vil man, således som Købstadforeningens formand nævnte for os, modvirke alt det, som regeringen har arbejdet for — så kan vi diskutere, om den har arbejdet rigtigt eller forkert for det — med hensyn til egnsudviklingen. Hvordan tror man man skal kunne få placeret virksomheder, industribedrifter i fattige købstæder, som er arbejdsløshedsøer, hvis de skal udskrive skat efter en kommunal skatteprocent på 28-29, medens den rige kommune kan nøjes med 14 pct.? Hvordan vil det gå at tiltrække sig virksomheder, som kan give beskæftigelse? Det er hverken i arbejdernes, funktionærernes eller indehavernes interesse, at virksomhederne bliver placeret i de dyreste kommuner med skatteprocenter på 25-28.

Disse høje beskatningsprocenter for alle indkomster over 4 000 kr., sammenholdt med det statsindkomstskattelovforslag, som den højtærede finansminister har fremsat for os, som siger 24 pct. i proportionalsskat for alle indkomster over 5 000 kr., og med folkepensionsbidragets ene procent, vil, hvis man bor i en kommune, der skal have en beskatningsprocent på 27-28, give til resultat, at alle indkomster over 6 000 kr. kan blive beskattet med 52 pct. Altså for de jævreste indkomststigninger indsættes der en proportionalsskat på 52 pct. som følge bl. a. af det lovforslag, vi her har til behandling! Kan man da ikke se, at dette er fuldstændig ødelæggende for arbejdslysten,

[Poul Møller.]

især i de kommuner, hvor man har mest brug for at animere den og for at tiltrække sig initiativ og nye virksomheder?

Det fremgår da også klart af de ændringsforslag, der er til behandling i dag, at regeringen allerede nu har måttet lappe på det system, man foreslår gennemført. For hvad er det, man foretager sig, når man foreslår, at indenrigsministeren i stedet for de oprindeligt foreslåede 2 mill. kr. skal have 5 mill. kr. at uddele til vanskeligt stillede kommuner? Man erkender hermed, at selve det system, som man beder folketingsvedtaget vedtage, er så mangelfuldt, at det ikke kan administreres, uden at man har en sådan almissekasse, som man kan dele ud af til de kommuner, som er vanskeligst stillet. Men kan det virkelig være rigtigt, at folketingsvedtaget vedtager et kommunalt skattesystem, hvis brøst og mangler man er klar over på forhånd, hvorfor man må bevilge den højtærede indenrigsminister en klat-skillig til at dele ud af til de kommuner, der bliver vanskeligst stillet efter at loven er gennemført. Det er simpelt hen at give systemet en udelighedsattest. I øvrigt tror jeg ikke, de 5 mill. kr. vil række til. Det skal nok vise sig, hvis man gennemfører loven, at så skal de 5 mill. kr. forhøjes, om ikke i år så til næste år, indtil man havner deri, at dette ændringsforslag, som i dag skal være en nødventil, af regeringen skal bruges til over statskatterne at skabe udligning mellem kommunerne, så de får nogenlunde ensartet kommunal beskatning. Til sidst vil det ende med — i kraft af at indenrigsministerens mulighed for at dele ud bliver større og større — at denne udligning mellem kommunerne vil ske på det dårligst mulige grundlag, uden faste regler, udelukkende på bemyndigelse og udelukkende efter ministerens eget for-godtbefindende. Der er ikke i denne paragraf fastlagt en eneste retningslinje for, hvordan den højtærede indenrigsminister skal administrere denne uddeling af midler til kommunerne.

I korthed kan jeg derfor karakterisere denne kommunale skattelov som noget nær det ringeste, der endnu er præsteret her i landet af lovgivningsarbejde; den fortjener derfor ikke at blive vedtaget af det høje ting, men må henvises til den kommunal-

kommission, som regeringen har nedsat, og som vi i vort forslag om overgang til næste sag på dagsordenen foreslår sagen henvist til.

Jeg vil gerne henstille til den høje regering, at man nu lytter til Købstadforeningens råd — om ikke til andre, så i hvert fald til de mange socialdemokratiske borgmestre med Købstadforeningens formand, borgmester Wohlhardt Madsen, i spidsen; han har karakteriseret lovforslaget kraftigere, end jeg er i stand til at gøre det fra denne talerstol, idet den højtærede formand ellers ville gribe ind.

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger om lovforslaget vedrørende afløsning af erhvervsskatten. Vi er som venstre og vel alle partier her i salen enige om, at vi må have afviklet erhvervsskatten, men vi må sige, at det langt fra er ligegyldigt, på hvilken måde denne skat bliver afløst. Den lovgivning, man her præsenterer for os, er ved at blive helt forvirret, særlig efter de ændringsforslag, der i dag foreligger til behandling. Man går bort fra det princip, som man gik ind for, da lovforslaget blev fremsat, nemlig at man ville erhvervsskatten til livs; nu fastholder man principielt erhvervsskatten, ganske vist med visse modifikationer, og så laver man en tredje gruppe af kommuner, nemlig dem, der tilhører visse afløsningsområder, hvor erhvervsskatten skal ophæves. Vi er altså overhovedet ikke gennem de stillede ændringsforslag blevet færdig med det skabede dyr i vor skattelov, som den erhvervskommunale beskatning er. Jeg erkender, at problemet er vanskelig at løse; netop derfor burde vi have haft tid til en grundig udvalgsbehandling og ikke være havnet i det kompromis, som flertallet nu er tilbøjeligt til at acceptere, ja, vil acceptere: at man bevarer erhvervsskatten og så afløser den inden for visse områder. Ser man alene på afløsningsordningen, så burde denne efter mit skøn være baseret på andre faktorer end de foreslåede. Når man vil afskaffe den erhvervskommunale skat, er det vel, fordi man anser den for urimelig, men hvorfor så låse den fast og bevare den som en byrde kommunerne imellem? Man bevarer faktisk også i afløsningsområderne den erhvervskommunale beskatning. Man gør den bare til en byrde, der påhviler kommunerne i stedet for enkelte af borgerne. Erhvervsskattens fejl er, at den ikke

[Poul Møller.]

har taget fornødent hensyn, og derfor må vi forlade denne skatteform. Den har ikke taget det fornødne hensyn til den samlede beskatning i centralkommunen og i omegnskommunerne, den har helt set bort fra de højere ejendomsskatter til opholdskommunerne ude omkring i omegnen og fra de betydelige amtsskatter, der opkræves uden for centralkommunen. Det er derfor, man har angrebet denne skatteform som urimelig, og det er også derfor, det er urimeligt, at man i den afløsningsordning, man nu vil lave, låser den fast med alle de svagheder, alle de urimeligheder, man har kendt før.

En afløsningsordning burde have taget hensyn til den samlede beskatning. Nu får vi en ordning, hvorefter den samlede kommunale skattebyrde pr. indbygger bliver højere f. eks. i Københavns omegn, end den bliver i Københavns kommune. Af det talmateriale, vi har fået i udvalget, fremgår det klart, at den kommunale skattebyrde bliver højere i langt de fleste omegnskommuner, end den bliver det i Københavns kommune. Hvad rimeligt er der i at lave en afløsningsordning, der vil føre til, at der skal betales højere kommuneskat uden for centralkommunen end i centralkommunen?

Dernæst burde en afløsningsordning have taget hensyn til de lovbundne kommunale udgifter inden for afløsningsområdet, men også kun til disse. Der er ikke megen rimelighed i, at en omegnskommune f. eks. skal sogne til en centralkommune, der bevidst fører en overskudspolitik og ønsker at føre en skattepolitik med en så hård beskatning, at den får et overskud på sine kommunefinansier. Der er derfor ingen rimelighed i, at omegnskommunerne skal sogne til centralkommunen. Havde man derimod tænkt sig en udligning på grundlag af udgifterne, udgifterne til skole og hospitalsvæsen og sociale udgifter inden for området, ville man være nået frem til noget, der principielt havde været forståeligt, og som man kunne have diskuteret.

Endelig havde der været den mulighed, at folketinget i hvert fald i afløsningsområdet ophævede erhvervsskatten uden afløsningsvederlag, f. eks. ved at kommunerne havde beholdt en større del af selskabskatten; så havde man valgt et nyt princip, som måske havde været rimeligere. Hvis

kommunerne havde fået 25 pct. af selskabskatten, ville man have løst problemet for centralkommunen, så ville centralkommunen have fået de penge, der tilkom den; og der havde været en rimelighed i at gå den vej, fordi det er gennem citydannelsen, på grund af de store centrumskvarterer, hvor man placerer aktieselskaberne, at nogle af de bedste skatteborgere trænges ud af de bedste lejligheder, fjernes fra centralkommunen og trænges fra centrum til periferien.

Disse 3 muligheder, disse 3 undersøgelser havde der været mening i at forsøge sig frem med. Nu står man derimod over for noget halvgjort, som det er vanskeligt at se den højere retfærdighed i, som vil belaste nogle kommuner uhyre hårdt, og som i forbindelse med overgangen til progressiv beskatning i omegnskommunerne af København vil give meget anselige skatteforhøjelser for nogle borgere, så anselige, at grundlaget for deres ophold og eksistens i de pågældende kommuner helt bortfalder.

Jeg skal endelig gøre nogle bemærkninger om det fremsatte forslag til forlystelsesskat. Dette lovforslag er i sidste omgang kastet ind i ringen, og med visse ændringsforslag forelægges det nu tinget til anden behandling. Det er ganske givet, at dette lovforslag vil mildne noget for de kommuner, der rammes hårdest af den øvrige kommunale skattelovgivning, vi her har til behandling. Vi synes, at det i sig selv er et rimeligt krav, at kommuner, der må give plads til biografer og store forlystelsesområder og må ordne trafikforholdene dertil, også får en andel og en større andel i beskatningen, fordi det først og fremmest er kommunerne, der får udgifterne til biograferne og til forlystelseskvartererne. Derfor kan vi stemme for lovforslaget og for de ændringsforslag, der er stillet dertil, selv om det går ind i en sammenhæng, vi ikke kan acceptere. Men da vi principielt er tilhængere af selve den tendens, der ligger i dette lovforslag om afgift af forlystelser, kan vi altså anbefale lovforslaget og de hertil stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale ærede medlemmer at stemme for det af det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen stillede dagsordensforslag, og såfremt man ikke kan vedtage dette dagsordensforslag, da at undlade at stemme om æn-

[Poul Møller.]

dringsforslagene vedrørende de 5 første lovforslag, at stemme for ændringsforslagene til forlystelsesaftægtsloven og at stemme imod de af det ærede medlem hr. Alfred Jensen stillede ændringsforslag.

Baunsgaard: Jeg bemærkede, at det ærede medlem hr. Poul Møller mobiliserede alle gode kræfter til underbyggelse af sin afvisning af de lovforslag, vi her har til behandling. Dette gjaldt ikke mindst afløsningen af erhvervsskatten, om hvilken det ærede medlem mente, at det hele var så slet forberedt, at man burde udskyde denne ændring i vor skattelovgivning. Jeg tror, det ærede medlem brugte det udtryk, at den højtærede minister skulle have taget det ærede medlems udtalelser som et udslag af den almindelige protestsyge. Jeg kan for så vidt være enig med det ærede medlem hr. Poul Møller i, at det næppe er tilfældet, men det er på den anden side også indlysende, at når der skal ændres i vor skattelovgivning, vil en sådan ændring for nogles vedkommende betyde enten mere eller mindre end efter den bestående lov. Det er da heller ikke forbavsende, at de, for hvem det betyder mere i udgift, altså de kommuner, der i dette tilfælde bliver tale om, protesterer. Hvis det er det, der er tænkt på, er det en almindelig form for protest og en almindelig bevæggrund for at protestere. Men at tænke sig en ændring af en så omfattende lov som erhvervsskatteloven, at tænke sig dens totale afskaffelse og så samtidig tænke sig at bevare den absolutte status, som vi kender den i dag, er jo ikke muligt. Jeg tror derfor, det ærede medlem hr. Poul Møller alligevel skal vurdere de protester, der er kommet, under den synsvinkel, at der er selvfølgelig nogle, for hvem denne reform betyder mere, og nogle, for hvem den betyder mindre.

Jeg har ved tidligere lejligheder bemærket, at det ærede medlem hr. Poul Møller ikke har den helt store respekt for og ikke giver den helt store tilslutning til det, man kalder overbudgettering. Her må jeg sige til det ærede medlem, at når han så stærkt angriber, at en overbudgettering for visse omegnskommuner skulle komme til at betyde en forøgelse af beskatningen, må jeg dog gøre opmærksom på, at man har set

ikke så få udtalelser fra omegnskommuner, der netop under henvisning til erhvervsbeskatningen har anmodet om godkendelse af en overbudgettering, for at ikke den skat, borgerne skulle betale til erhvervs-kommunen, skulle blive for stor. Jeg tror, det er begrundelsen for, at man siger: det er da rarere, at vi beholder det hjemme selv! Det kan man da forstå, men hvis det ærede medlem ikke er tilhænger af en sådan overbudgettering, kunne det ærede medlem måske give disse kommuner — jeg ved, at han har en endog særdeles god forbindelse med en enkelt af dem — det råd ikke at overbudgettere så meget og dermed følge det ærede medlems almindelige indstilling over for overbudgettering.

Når man nu svinger sig så højt op i angrebet på det lovforslag, der er fremsat om afskaffelse af erhvervsskatten, beder jeg om, at man dog erindrer, at der er tale om en lov, som skal til revision om senest 3 år, og jeg håber og tror, at denne 3-årige periode vil blive brugt til at arbejde sig frem til en skattereform, hvori jo også den endelige placering af kommunernes forhold til hinanden vil indgå, og skulle der i enkelte tilfælde vise sig mindre heldige følger af den nuværende form for afskaffelse af erhvervsskatten, vil dette spørgsmål altså komme til behandling i hvert tilfælde senest om 3 år, og i så fald er der jo mulighed for, at også det ærede medlem kan tage hele sagen op.

Jeg lagde også mærke til, at det ærede medlem gav en vag antydning af, hvordan han kunne tænke sig at man kunne have afskaffet erhvervsskatten, nemlig ved at staten gav afkald på en del af selskabsbeskatningen, 25 pct., som man så kunne overlade kommunerne. Dermed mente det ærede medlem at alle problemer var løst. Ja, det er muligt, men så må jeg igen bede det ærede medlem erindre sine egne tidligere taler og forslag og spørge, om det ærede medlem mener, at staten kan give afkald på disse 25 pct. af selskabsbeskatningen og samtidig følge f. eks. det ærede medlems forslag om en nedsættelse af statens andre skatter på 250 mill. kr.

Jeg tror nok, at man med hensyn til alle disse løfter om skattelettelser skal passe på ikke at komme til at skræve så vidt, at bukserne ikke kan holde. Mon ikke

[Bausgaard.]

befolkningen på forhånd er klar over, at noget mindre heldigt vil indtræffe, hvis man foretager så stort et skridt? Jeg tror, man skal tænke lidt på, hvilken række af skattelettelser man efterhånden har givet løfte om: tøjsskat, bilskat, nu selskabsbeskatning og derudover en skattelettelse på 250 mill. kr. Prøv engang blot ved hjælp af den lille tabel at tælle sammen og se, hvor langt man så kommer; og når det ærede medlem har foretaget denne sammenlægning, kunne jeg lide at få at vide, om han mener, at alt det, han har gjort sig til talsmand for, kan holde; jeg tror det ikke.

Jeg havde lejlighed til forleden dag ved behandlingen af udskrivningslovforslaget at bemærke, at jeg tror, vi skal være noget forsigtige med ikke at ødelægge muligheden for en skattereform ved i utide at antyde skattelettelser, som ingen af os i dag ved om vi har mulighed for at give. Man hører ofte folk sige, at den økonomiske fremgang, der vitterligt har været i denne regeringsperiode, ikke er holdbar. Ja men er den ikke det, så er der da så meget mere grund til for dem, der har denne mistillid, ikke at afgive løfter, de ikke kan indfri. Derfor tror jeg, man skal være lidt forsigtig med denne lange opremsning af muligheder, som man ikke ved om der er dækning for.

Jeg beklager for mit vedkommende, at vi ikke var i stand til at opretholde den endelige afskaffelse af erhvervsskatten. Jeg havde ønsket, at man ved denne lejlighed kunne få afskaffet den erhvervsskat, som alle erkender at tiden er løbet fra. Det lykkedes ikke, men den ændring, der nu er foreslået, betyder alligevel, at mellem 90 og 95 pct. af erhvervsskatten falder bort, og så er det ikke et helt ringe skridt, der er taget i første omgang.

Ændringsforslaget — nr. 6 til kommuneskatteLovforslaget — betyder, at medens man hidtil har skullet have en skattepligtig indkomst på 10 000 kr., før man skulle betale erhvervsskat, er dette tal nu forhøjet til 20 000 kr. Samtidig har man hidtil kun skullet have en erhvervsmæssig indkomst i den kommune, man skal svare erhvervsskat til, på 4 000 kr. Dette beløb er nu forhøjet til 10 000 kr., og det vil sige, at hele den store gruppe af mellemindtægter, som jo har været ramt hårdest af beskat-

ningen og også været ramt hårdest af erhvervsskatten, i hvert tilfælde nu bliver unddraget erhvervsbeskatningen; og jeg lægger ikke skjul på, at det er mit håb, at vi når frem til også at få afskaffet den sidste ende af den, erhvervsbeskatningen af de helt store indkomster. Jeg håber, det vil lykkes, og jeg beklager, at det ikke skete denne gang.

Der har været ført indvendinger frem fra omegnskommunerne, der skulle yde tilsvaret til centralkommunen. De væsentligste og de stærkeste er kommet med hensyn til erhvervsskatteLovforslagets oprindelige bestemmelse om fastsættelse af afløsningstilsvaret med et tillæg på 10 pct. Jeg vil gerne understrege, at dette nu er frafaldet, således at differencen mellem det, skatteyderne i opholdskommunen har betalt til fremmede kommuner i afløsningsområderne, og det, kommunen selv har haft i indtægt fra sådanne kommuner, bliver afløsningstilsvaret uden tillæg af de 10 pct.

Heroverfor står så det nye forslag om en forøgelse af kommunernes andel af biografafgiften fra 25 til 40 pct. og om en forøgelse af kommunernes andel af den almindelige forlystelsesafgift fra 33 $\frac{1}{3}$ til 40 pct. Staten yder dog her et omend beskeden bidrag til en skattelettelse for kommunerne.

Med hensyn til lovforslaget om den kommunale skat kan jeg ikke helt give de ærede ordførere for oppositionen ret, når de siger, at man udsætter mellemindkomsterne for en forøget beskatning ved at hæve bundgrænsen. Det er kun rigtigt, for så vidt stigningen i kommuneskatten som følge af denne lov bliver større end den lettelse, kommunen skal give som følge af forøgelsen af ejendomsbeskatningen; men det er kun enkelte tilfælde, hvor det er sådan, ellers betyder forslaget, at den lettelse, der gives i de personlige skatter, fordi ejendomsbeskatningen er blevet forøget, tilfalder de små indkomster og den nederste ende af mellemindkomsterne med en større andel, end de skulle have, hvis man havde opretholdt den hidtidige bundgrænse. De får altså en forholdsmæssig større andel af lettelsen; men om det er så urimeligt, er jeg ikke helt sikker på. Jeg er ikke helt sikker på, at det er så urimeligt, når en lettelse skal gives, da i første omgang at give den til de mindre indkomster.

Med hensyn til det stillede dagsordens-

[Bausgaard.]

forslag må jeg på mit partis vegne afvise en udskydelse af denne lovgivning. Det er nødvendigt at holde fast ved, at vi her i folketinget for et par måneder siden gennemførte en huslejelovgivning, som forudsatte, at den forøgelse af ejendomsskatterne, der fandt sted, skulle gives igen gennem en lettelse af de personlige skatter. Jeg tror ikke, det vil give almindelig respekt, om man den ene måned vedtager en lovgivning, der forudsætter en lettelse, som man den næste måned undlader at give. Derfor kan man ikke vedtage denne udskydelse. Den lovgivning må nødvendigvis komme nu; det var en forudsætning for, det var hele grundlaget for gennemførelsen af den ændrede huslejelovgivning. (*Sønderup*: Skal man være for lille til at rette en dumhed, man har begået?). Ja, det er muligt, at det ærede medlem hr. Sønderup ikke er blevet så stor endnu; det skal jeg ikke kunne afgøre.

Det ærede medlem hr. Poul Møller gjorde opmærksom på, at det ikke var givet, at Københavns kommune ville nøjes med at udskrive 95 pct. som forudsat i forslaget, men måske vil udskrive 100 pct. Ja vel, men det er da ikke denne lovgivnings skyld, hvis Københavns kommunes udgifter er steget på andre felter. Den stigning ville jo være kommet alligevel. Man stillede det op, næsten som om det var det foreslåede skattesystem, der var skyld i, at København skulle udskrive 100 pct. i stedet for 95 pct. Det er jo ikke tilfældet. Der er jo tale om udgifter, som Københavns kommune, for så vidt det ærede medlems oplysninger er rigtige, ville have haft alligevel. Derfor er der vitterlig tale om en lettelse. Om den så kan blive så stor, som man havde håbet, bliver jo endelig et mellemværende mellem borgerne i København og Københavns borgerrepræsentation. Det er ikke noget, folketinget kan have ansvaret for.

Jeg beklager altså, at jeg må bedrøve de ærede medlemmer med at anbefale, at man stemmer det stillede dagsordensforslag ned;

men jeg skal med de bemærkninger, jeg her har gjort, anbefale tinget at stemme for de af udvalgets flertal stillede ændringsforslag.

Niels Andersen: Det er gået som en rød tråd gennem det, der er sagt af oppositionens ordførere, at de foreliggende lovforslag har været dårligt forberedt, og at man burde have udsat tidspunktet for deres gennemførelse. Jeg vil gerne understrege i denne forbindelse, at man, efterhånden som behandlingen af lovforslagene er skredet frem i udvalget, gennem det materiale, der er kommet til at foreligge, i og for sig har fået bekræftelse på, at de foreliggende lovforslag, således som de blev fremsat, i virkeligheden var meget grundigt gennemarbejdet, og vi skylder indenrigsministeriets embedsmænd en tak for det vældige arbejde, de har haft med at besvare de utallige spørgsmål, der er rettet til ministeriet. Det forekommer mig, at den kritik, der her er ført frem, i meget vid udstrækning skyder over målet. Det er klart, at man fra oppositionspartiernes side har ønsket at anvende en taktik, som går ud på at forhale de foreliggende lovforslags gennemførelse, fordi partierne ganske simpelt er imod disse love.

Jeg er ikke så gammelt medlem af det høje ting, men det forekommer mig mærkeligt, at man, hver gang der foreligger et forslag af nogen betydning til behandling, taler om lovjaskeri, taler om at presse tingene igennem. Jeg gad egentlig vide, hvordan det var i den periode, hvor venstre og de konservative havde regeringsmagten.

Det er givet, at når vi ved gennemførelsen af hele boliglovskomplekset gav løfte om, at det skulle efterfølges af en skattelovsrevision, må vi også gennemføre en sådan revision, og derfor må jeg gøre et par bemærkninger om det dagsordensforslag, der foreligger, og hvori man angriber den ekstraordinære ejendoms- og grundskyld, der blev gennemført i forbindelse med boliglovene; det foreslås nu, at den skal man sløjfe og nedsætte huslejen med et til-

[Niels Andersen.]

svarende beløb. Det vil altså sige, at man nu i forbindelse med de kommunale skatte-love foreslår at ændre de boliglove, som vi har gennemført, hvilket vil have til følge, at man ikke opnår det, som hensigten var med gennemførelsen af boliglovene, nemlig at komme frem til et frit boligmarked. Det ønsker man altså nu ikke, for såfremt man virkelig skulle vedtage denne dagsorden, ville det betyde, at huslejen i den gamle boligmasse fra før 1939 kun ville stige med 16 pct., og det er for lidt — det er erkendt fra alle sider — til, at man kunne nå frem til et frit boligmarked.

Når man videre fra oppositionens side fremfører, at der ikke vil blive tale om skatnedsættelser som følge af dette lovforslag, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at man får jo frigjort mange små indtægter i kommunerne, i købstæderne. Dertil siger oppositionen: ja men det er helt urimeligt med det store fradrag, særlig for unge menneskers vedkommende. Nu er fradraget for unge mennesker det første år 2 500 kr., det næste år 3 000 kr., og de fleste unge menneskers indtægt ligger dog normalt betydeligt over disse beløb. De, der vitterligt bliver fritaget for skat som følge af disse lovbestemmelser, er i første række folkepensionister, lærlinge, studerende, folk med små indtægter, som ikke har nogen skatteevne i forvejen.

Det undrer mig i det hele taget, at venstre og konservative fører en sådan tale vedrørende dette spørgsmål, når de samtidig fremsætter et forslag vedrørende stats-skatten, hvori nedslagsbeløbet er 5 000 kr. Så siger man fra venstres og konservativ side: ja men det drejer sig jo om stats-skatten; det er noget helt andet med kommuneskatten. Jeg er ikke enig i den betragtning. Spørgsmålet er, om man skal fritage de små indtægter, som ikke har nogen skatteevne, for skat. Man har for kommuneudgifternes vedkommende et meget vidtgående refusionsbeløb stillet til rådighed fra statskassen, så at det i mange henseender er ligegyldigt, om man skal regne med kommuneskat eller statsskat.

Endvidere vil jeg understrege, at folk med små indtægter jo ikke bliver fri for at svare et beløb til den fælles statshusholdning eller offentlige husholdning, idet

de igennem deres indirekte skatter betaler væsentlige beløb til dette formål. (*Sønderup*: Det gør de da ikke til kommunerne!). Igennem refusionsbeløbene, det vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Sønderup. Jeg troede i øvrigt ikke, det skulle blive nødvendigt for mig at belære et så gammelt medlem af tinget som det ærede medlem hr. Sønderup om de spørgsmål

Må jeg så i øvrigt sige til det ærede medlem hr. Poul Møller, som hævder, at der er tale om en indkomstudjævning, at formålet med hele vor skattelovgivning dog må være at få klart udtrykt, hvad man skal betale i kroner og øre i forhold til den faktiske indkomst, og det opnår man i meget vid udstrækning igennem den kommunalskatte-lov, vi her gennemfører. Man kan klart se, hvor meget skatten beløber sig til fra den ene kommune til den anden. Man får et tydeligt billede af, hvor der bliver administreret økonomisk forsvarligt, selv om der naturligvis også kan gøre sig andre forhold gældende i kommunerne, hvorimod det i dag, da man opererer med et nulpunkt fra 5 000 kr. til 8 000 kr., er helt umuligt. Man kan igennem dette beskatningssystem finde frem til, hvor der faktisk er en lav kommunal beskatning.

Det hævdes, at man i alle købstæder og i bymæssige kommuner med over 3 000 indbyggere kommer frem til en proportional beskatning, som betyder en større beskatning af øgede indkomster; men jeg vil dog understrege, at man trods alt når frem til en ligelig og ensartet beskatning — bortset fra det fradrag, som ifølge de pågældende love skal ske i den samlede indkomst — således at det faktisk kan siges, at man ikke at merindkomster kommer til at betale mere af den sidst tjente krone end af den først tjente, og det må være formålet. Det ærede medlem hr. Poul Møller siger ganske vist, at man først og fremmest skulle gennemføre en proportional beskatning for at lette merindkomsterne. Jeg vil sige det på den måde, at det var ønskeligt, om man kunne nå frem til at lette disse merindkomster og lette skattebyrden som helhed, men formålet med at indføre en proportional beskatning må dog først og fremmest være at nå frem til et mere rimeligt og mere retfærdigt skattesystem. Det urimelige i den gældende skattelovgivning

[Niels Andersen.]

har været progressionen, som jo desværre opretholdes for Københavns omegn også i dette lovforslag. Jeg mener, at man skal stille imod, at vi så vidt muligt bliver ensartet beskattet, og i en større sammenhæng må målet være også at få landkommunerne med i et beskatningssystem som det foreliggende. Det må klart være målet for al skattelovgivning her i landet at nå frem til så stor en ensartethed som overhovedet muligt.

Med hensyn til erhvervsbeskatningsproblemerne er vi alle sammen enige om det ønskelige i at komme bort fra erhvervs-skatten, men vi er uenige om tilsvaret til centralkommunen. Vi er uenige om, hvor stort dette skal være. Der har været en del henvendelser fra de kommunale organisationer, og jeg vil i denne forbindelse understrege, at disse mange henvendelser først og fremmest skyldes, at man hidtil har haft et meget uensartet grundlag at ligne skatten på. Man har haft uensartede regler fra kommune til kommune. Nu søger vi at nå frem til et ensartet grundlag, og derfor vil virkningerne blive meget forskellige for de forskellige kommuner. Det er klart, at man gør vrøvl, hvis man bliver ramt af ordningen på en sådan måde, at skatten vil stige, men det er bemærkelsesværdigt, at man ikke hører noget fra de kommuner, som vil nyde godt af skatteomlægningen.

Jeg anser erhvervsskattens fjernelse for nødvendig, og vi når jo også frem til en fjernelse af erhvervsskattens provenu med 90-95 pct. Det havde efter min mening været ønskeligt, om vi helt kunne have fjernet erhvervsskatten, men det har altså ikke været muligt, fordi man har ment at skulle tage hensyn til de henvendelser, der er kommet fra de forskellige kommunale organisationer. Derfor må man betragte det, der her foreligger, som et overgangsforslag, hvilket også understreges af, at denne lovgivning kun skal være gældende for en 3-årig periode eller mindre. Det, man stiller imod, er jo en statskattereform, hvori de problemer, der er forbundet med erhvervsskatten, vil indgå. Forhåbentlig kan vi i løbet af kort tid nå frem til den statskattereform, hvis konturer efterhånden er ved at afdrages sig, en skattereform med

proportionalsskat, med ensartede fradrag og måske med overførelse af en del af de lovbestemte kommunale udgifter til statens område — eller noget i den retning, men det skal jeg i øvrigt ikke sige mere om på nuværende tidspunkt. Det er altså noget i den retning, der foresvæver os, når vi taler om at få gennemført en virkelig tilbundsående skattereform.

Jeg skal anbefale, at man stemmer for de ændringsforslag, der er stillet af flertallet, og stemmer imod mindretallets ændringsforslag. Jeg vil også anbefale at stemme imod det dagsordensforslag, der er stillet af venstre og de konservative.

Ove Hansen: Jeg vil gerne som kommunalmand og medlem af den kommunallovskommission, der er omtalt her i dag, gøre et par bemærkninger.

De ærede medlemmer hr. Jens Chr. Christensen og hr. Poul Møller mente, at de foreliggende lovforslag burde henvises til den kommission, der for tiden arbejder med disse spørgsmål. Jeg vil gøre opmærksom på, at den kommission, der er nedsat, har til opgave at beskæftige sig med den administrative inddeling af landet, med bymæssige kommuners forhold og med købstædernes, sognekommunernes og amtskommunernes forhold. Vi har ikke i kommissionen den opfattelse, at det er en skattekommission, og jeg tror ikke, at de lovforslag, der her foreligger til behandling, tangerer arbejdet i kommunallovskommissionen.

Endvidere vil jeg gerne som kommunalmand fremføre et par bemærkninger i anledning af det, de ærede ordførere har sagt om, at de lovforslag, vi her behandler, ikke mødes med tillid blandt kommunalmænd. Det er ikke rigtigt. Det er min opfattelse, at man rundt omkring i landets købstæder meget gerne ser disse lovforslag gennemført, og jeg kan tilføje, at hvad angår erhvervsskattens ophævelse eller afløsning, er man overalt enig om, at vi nu bør fjerne denne skat, en skat, der i alt giver 32 mill. kr. i indtægt, hvoraf endda kommunerne i nedslag giver 18 mill. kr., differencen bliver 14 mill. kr., og her må vi tage i betragtning, at de kommunale skatter i alt andrager ca. 2 milliarder kr. Jeg synes, at de konservative og venstre skulle tænke

[Ove Hansen.]

på, at alle de skatteydere, der er erhvervsskattepligtige, de, der nu må betale en merskat, fremtidig lettes på dette punkt.

Hvad angår omegnskommunerne, er det min opfattelse, at også konservative kommunalbestyrelsesmedlemmer og borgmestre meget gerne ser, at vi nu ophæver erhvervsskatten; selv på det foreslåede grundlag, altså med de 10 pct.s tillæg i tilsvær, tror jeg, at man gerne så erhvervsskatten fjernet. Det, der har gjort denne sag lidt vanskelig, er den aktion, den propaganda, som den konservative presse og konservative politikere i omegnen har ført imod disse forslag. Man har talt om, at omegnskommunerne nu skulle plyndres, at Københavns kommune skulle blive skattely. Det er jo ikke rigtigt. Efter de udtalelser, som formanden for den konservative gruppe i borgerrepræsentationen har fremsat, er der ikke tale om, at Københavns kommune vil komme til at nyde fordele på omegnskommunernes bekostning.

Hvis man vil have ændringer i de foreliggende forslag, synes jeg, det var rimeligt, at man kom frem med dem og ikke gik så vidt som at stille dagsordensforslag og forlange revisionen af den kommunale personbeskatning udskudt.

Holger Eriksen: Uden i øvrigt at ville blande mig i den diskussion, der føres her, har jeg ønsket at gøre et par bemærkninger om lovforslaget vedrørende erhvervsbeskatningen med det formål at understrege det, der hele tiden har været forudsætningen, nemlig at det, der er foreslået, er en midlertidig ordning, der vel kan anvendes i øjeblikket, men som hurtigt må afløses af en anden og bedre. Den løser nemlig ikke under nogen omstændigheder centralkommunernes problemer på længere sigt. Jeg har her et talmateriale fra Århus, som er ved at være udbygget, i hvert fald i den forstand at man ikke kan regne med nogen stigning i befolkningstallet, snarere vil det være faldende; det vil i hvert fald blive faldende, når de sidste byggegrunde er udnyttet, og den dag ligger ikke langt ude i fremtiden.

Man har foretaget en undersøgelse af, hvorledes det forholder sig med skatteindtægten ved tilgang til og afgang fra kommunen og har sat disse to ting i rela-

tion til hinanden. Endnu i 1946 var der fordel for byen, idet tilflytterne kom med en skatteindtægt, der var 401 000 kr. større end den, udflytterne ville have givet. Men i 1949 havde billedet ændret sig totalt; da var der et minus i skatteindtægten på godt og vel 2 mill. kr.; 4 år efter, i 1953, er man nået op til et minus på 5 mill. kr., og i året 1955, 2 år efter, er man kommet til et minus på ca. 7 mill. kr. Desværre har jeg ikke tallene for de følgende år, men det fremgår af stigningskurven i sig selv såvel som af de for indenrigsministeriet foreliggende oplysninger, at erhvervsskatten i øjeblikket stiger vel ca. 20 pct. årlig, således at tallene i dag vil være betydelig større, formodentlig ca. 12 mill. kr., og næste år efter samme beregning formentlig 15 mill. kr. Det er slet ikke så lidt for en by af den størrelsesorden årlig ved udflytning at have en afgang i skatteindtægterne på et beløb af den størrelse, og navnlig er det naturligvis endnu mere farligt, at tallet er stadig stigende.

Der ligger ikke nogen som helst økonomiske motiver bag denne udvikling, der kendes fra alle andre byer i vort land. I hvert fald for dem, hvis indtægter var så store, at de blev ramt af erhvervsskattebestemmelserne, var der ingen økonomisk baggrund for denne udflytning; man kom til at betale det samme i kommuneskat, uden hensyn til at man flyttede ud; man fik bare nogle større transportudgifter. Men ikke des mindre fandt man anledning til at flytte, og årsagen må naturligvis søges deri, at der er en stærk tendens til at flytte fra de egentlige byområder og ud i områder, hvor der er mere lys og luft, større muligheder for, at børnene kan trives o. s. v. Indflytterne derimod har hovedsagelig været den arbejdskraft, som landbruget frigør sig for, og som lod sig lede af håbet om, at der i en stor by altid måtte være arbejde, et håb, der jo ikke altid gik i opfyldelse. Og så må man endda regne med, at disse tilflyttere, foruden at de ikke har nogen væsentlig skatteindtægt, også repræsenterer en øget belastning af de sociale budgetter.

Efter den ordning, der nu vedtages, bliver forskellen mellem skatteprocenterne i centralkommunerne og i forstadskommunerne mindre end hidtil, men i mange tilfælde vil denne forskel dog være af ikke uvæsentlig

[Holger Eriksen.]

størrelse, det vil sige, at der for udflytterne nu også fremkommer et økonomisk motiv, der vil sætte yderligere fart i udflytningen fra centralkommunerne til forstadskommunerne.

Naturligvis ville det have været meget værre, hvis man ikke havde opretholdt en erhvervsbeskatning for de kommuner, der ligger uden for forstadskommunernes kreds. Var det ikke sket, ville fordelene ved at flytte ud i en ren landkommune være blevet så stor for de mere velhavende, at de faktisk ville kunne dømmes efter tåbeparagraffen, hvis de ikke benyttede denne mulighed. Nu foreligger den altså ikke, men udvandringen til de forstadskommuner, hvor de mere velhavende har fundet hinanden, og hvor skatteprocenten derfor er blevet lav, vil fortsætte i stigende målestok.

Samtidig dermed har centralkommunen store og stigende udgifter, netop i sin egen skab af centralkommune. Mange af udflytterne, der i fremtiden stadig vil tjene deres penge i centralkommunen, men ikke mere skal betale skat til den, vil møde op på deres arbejdssted i egne biler. De vil derved i høj grad bidrage til, at gader omdannes til parkeringsgader til gene for trafikken, hvilket igen rejser kravet om, at man må have udvidede trafikåre, ligesom de vil stå bag kravene om fremskaffelse af parkeringspladser i vid udstrækning, krav, der, hvis de imødekommes, vil være ensbetydende med en uhyre bekostning, og denne bekostning vil altså ikke først og fremmest være til gavn for byens borgere, men i første række være nødvendiggjort af udflytternes parkeringsbehov. Dertil kommer andre udgifter af forskellig art. Jeg kan således nævne, at Århus har en årlig udgift på 1,7 mill. kr. til skove og parker, idrætsanlæg og rekreative områder. Disse er naturligvis ikke forbeholdt byens borgere, men benyttes også i vid udstrækning af omegnens beboere. Og jeg kunne nævne mange eksempler på tilsvarende udgifter.

Alene af det, jeg her har fremført, vil man kunne se, hvor afgørende nødvendigt det er, at der hurtigt gennemføres en virkelig reform. Hvordan det skal gøres, skal jeg ikke her ved denne lejlighed komme nærmere ind på, men jeg skal dog pege på, at vel kan et kommunestyres større eller min-

dre dygtighed og større eller mindre flothed øve indflydelse på skatteprocenten, men undersøger man forholdet mellem skatteprocenterne i de forskellige kommunale områder, vil man hurtigt komme til det resultat, at de som regel står i et ganske bestemt forhold til borgernes gennemsnitsindtægt. Og her er det så igen, at det spiller en stor rolle, hvis de mere velhavende har fundet sammen. Dette forhold må efter min mening betyde, at man må fritage kommunerne for de udgifter, som i virkeligheden er statsligt bestemt. Jeg skal her f. eks. nævne bidrag til folkepensionen; jeg tror også, at man kunne tage bidraget til lærerlønningerne med, og der kan sikkert findes meget andet af samme art.

Hvad folkepensionsudgifterne angår, har kommunestyret ikke mulighed for i mindste måde at påvirke deres størrelse. Men som bekendt er forholdet det, at visse kommuner virker særlig tiltrækkende på folkepensionisterne og som følge deraf får større udgifter på dette område, end de ellers ville have. Jeg kan nævne et eksempel som den lille by Odder, der til en vis grad virker som centralkommune for sine omgivelser. Folkepensionister fra de omliggende landkommuner flytter i meget vid udstrækning ind til denne by og giver den altså en øget udgift til et rent statsligt formål, medens nabokommunerne slipper tilsvarende billigere. Jeg synes, det er noget af det, man må ændre. Staten må virkelig tage de udgifter, som den selv bestemmer størrelsen af.

Jeg henviser også til den af den højtærede finansminister tidligere fremsatte tanke om en ensartet kommunal beskatning af alle store indtægter over en vis størrelse, forstået på den måde, at den del af denne skat, som kom til at gå ud over, hvad der skulle betales til opholdskommunen, gik til en fælles kommunal fond. Der er måske også andre metoder, der kan anvendes; hovedsagen er, at der sker noget, og at det sker hurtigt.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg vil gerne takke udvalget for dets betydelige indsats med at gennemarbejde det store materiale, det har fået tilsendt. Vi kunne alle sammen godt have ønsket længere tid til arbejdet, men det kunne vi nu ikke tage, hvis vi skulle nå et resultat i denne

[Indenrigsministeren.]

omgang. Der er blevet talt om det meget store materiale, som man har skullet se på. Det er rigtigt, at der er blevet stillet mange spørgsmål, og i al sagtomdighed må jeg måske have lov at sige, at man stillede også en hel del spørgsmål, som efter min for-
 mening havde meget lidt at gøre med det, man skulle tale om; det er også mit indtryk, at man har taget det meget let med at se på de besvarelser, der er blevet givet. Jeg mener, man burde have holdt sig til de mere centrale spørgsmål, så havde man fået knap så stor en dyng papirer på bordet. Men i ministeriet er man altså gået i gang med det store arbejde, og jeg må sige, at embedsmændene har haft meget arbejde med at besvare spørgsmål og indsamle oplysninger, og det vil jeg gerne ved denne lejlighed sige dem tak for.

Så er der blevet talt en del om den kritik, som man siger er kommet fra kommunernes side. Nu er det ikke så mærkeligt, at der er kommet kritik. Når man vil gennemføre en ændring, vil enhver kommune og enhver kommunegruppe gerne slippe så billigt som muligt, og det gælder særlig erhvervsskatten. Det er ganske naturligt, og sådan er det ved enhver ændring, at man gerne vil opnå en gunstig position. Det er oftest det, der har været tale om, særlig når vi tænker på erhvervsskatten; disse protester er kommet både fra dem, der skulle have tilsvarene, og dem, der skulle betale dem.

Kritikken af lovforslaget vedrørende personlig skat til kommunen er særlig gået ud på, at det kunne blive vanskeligt at indrømme de fradrag, som her er foreslået, særlig for enkelte kommuner — for det er kun ganske enkelte — som har en lav gennemsnitsindtægt, hvor der er mange med små indtægter. Det har vi naturligvis været opmærksom på, og jeg skal siden under de bemærkninger, jeg har til de enkelte medlemmer, komme tilbage til det. Imidlertid er disse henvendelser fra kommunerne blevet besvaret, og når man skal se på resultatet, er det egentlig det, at alle kommunerne slutter med at give tilslutning til ophævelse af erhvervsskatten, de har bare villet protestere for at styrke deres egen stilling — og det er der ikke noget at sige til.

Så vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger til de ærede ordførere.

Til det ærede medlem hr. Alfred Jensen, som har stillet et par ændringsforslag uden for betænkningen, vil jeg sige, at dem kan vi ikke modtage. Vi har tidligere diskuteret disse spørgsmål, og jeg finder ikke anledning til igen i dag at tage en længere diskussion om dem.

Det ærede medlem spurgte tillige, om nu også de kommuner, der kunne komme lidt i vanskeligheder, igennem de tilskud, der var stillet i udsigt, kunne få den hjælp, som var nødvendig, om beløbet kunne strække til. Nu må det ærede medlem gøre sig klart, at en hel del af de vanskeligheder, han pegede på — og jeg skal villigt indrømme, at man nogle steder har sådanne vanskeligheder — dem har man i forvejen, de står slet ikke i forbindelse med de lovforslag, vi her behandler. Overhovedet vil disse love ikke volde kommunerne særlig store vanskeligheder.

Ordføreren for venstre, det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen, talte om, at disse fradrag kunne man ikke tage, de var for store, og han sagde, at man havde ikke drøftet andre muligheder, altså mindre fradrag. Ja, det har man, og udvalget fik også tilsendt en opstilling over, hvordan mindre skattefri fradrag ville virke. Det viste sig, at ved sådanne mindre skattefri fradrag ville man flytte skattebyrden nedad og forøge skattetrykket på mellemindtægterne og de mindre indtægter. Derfor gik man altså ikke ind i en længere drøftelse af mulighederne for valgfrihed med hensyn til fradragets størrelse, for man kan simpelt hen ikke gennemføre en proportionalbeskatning, hvis man ikke har et betragteligt fradrag i bunden. En proportionalbeskatning forudsætter nemlig, at der gives et betydeligt skattefrit fradrag for alle, så den kan komme til at virke rigtigt, men hvis vi tænkte os, at der ingen fradrag var og en proportionalbeskatning skulle virke til bunds, ville det være ganske umuligt og ganske urimeligt at gennemføre den. En proportionalbeskatning, som også efter min opfattelse har visse fordele, kan man kun gennemføre, hvis der gives et rimeligt fradrag.

Det ærede medlem hr. Poul Møller omtalte også forskellige forhold vedrørende den kommunale beskatning. Det ærede medlem var inde på marginalbeskatningen og sagde, at den blev større efter de nye forslag.

[Indenrigsministeren.]

Jeg vil gerne anbefale det ærede medlem at studere den besvarelse, man har fået. Den går nemlig ud på, at man ikke direkte kan sammenligne de nuværende skatteprocenter og ligningsprocenter med de beskatningsprocenter, som vil fremkomme, idet ligningsskalaerne jo også virker ind. Jeg vil gerne nævne som eksempel, at i Vejle beskattes en gift skatteyder med 2 børn og en skattepligtig indtægt på 12 000 kr. med 16,6 pct., medens en mand med samme forhold og samme indtægt i Nykøbing Mors kun beskattes med 13,1 pct., skønt Nykøbing har en lidt højere ligningsprocent end Vejle. Det er ligningsskalaen, der griber ind her, således at manden i Vejle kommer til at betale 420 kr. mere end manden i Nykøbing. Derfor kan man ikke foretage en sammenligning uden grundigt at sætte sig ind i både ligningsskalaer og ligningsprocenter.

Det ærede medlem var inde på, at kommunerne alligevel ville forhøje udskrivningen. Ja, det gør de selvfølgelig, hvis de har forøgede udgifter, hvad de jo har bl. a. som følge af den lønningslov, som vi vedtog her sidste forår, og som også får virkning for kommunerne, der netop i denne tid er ved at være færdige med at beregne og indrette de kommunale lønninger i forhold til statens lønninger. Det er klart, at når kommunerne får forøgede udgifter til lønninger og folkepension, må de forhøje deres skatteudskrivning, men det har ikke noget som helst at gøre med de lovforslag, som nu er til behandling.

Det ærede medlem har, så vidt jeg har forstået, i årevis anbefalet en proportionalbeskatning, men når vi nu prøver at gå over til den, kan han ikke være med. Det er meget beklageligt.

Jeg skal derefter gøre nogle få bemærkninger om forslaget om erhvervsskat.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen talte om de kritiske henvendelser fra kommunerne. Jeg har allerede nævnt, at de i høj grad har den baggrund, at de enkelte kommuner og kommunegrupper naturligvis gerne vil slippe så billigt som muligt i denne overgangstid. Det er der ikke noget at sige til. Københavns kommune mener, at den får for lidt, og omegnskommunerne mener, at de skal yde for store tilsvær. Vi har søgt

at afhjælpe dette noget til fordel for begge parter ved forslaget om forlystelsesskat som kompensation til København og forslaget om, at de 10 pct.s forhøjelse bortfalder for tilsværskommunerne. Jeg mener, at man her har givet en indrømmelse, således at begge parter for så vidt har fået nogle af deres ønsker opfyldt. De slutter da også med at sige, at de selvfølgelig ønsker erhvervsskatten afløst. Jeg har forstået det således, at de også gerne går ind på den foreslåede overgangsordning på 3 år i håb om et endeligt resultat senere.

Det ærede medlem hr. Poul Møller talte også om erhvervsskatten og mente, at man burde have haft en oversigt over den samlede beskatning under hensyntagen også til ejendomsskatterne. Udvalget har også fået en sådan oversigt i de besvarelser, man har fået. Den viste ganske vist, at når vi sammenligner skattetrykket pr. indbygger f. eks. i København og i Gentofte, havde man i Gentofte en højere skatteudskrivning pr. indbygger end i København, men det siger jo ikke noget om skattetrykket som helhed, for samtidig blev det oplyst, at indkomsten pr. skatteyder i Gentofte lå 5 146 kr. højere end indtægten pr. skatteyder i København. Skal man sammenligne skattetrykket, må man også tage hensyn til, hvordan indtægterne er. Et helt andet spørgsmål er, om grundskatterne kan indregnes i et skattetryk, da de jo i mange tilfælde udlignes med gæld. Jeg tror, at hvor der er en lavere grundbeskatning, går gælden ind, og hvor der er en højere, går gælden ud.

Så mente det ærede medlem endvidere, at man kunne have stillet noget af selskabsskatten eller hele selskabsskatten til rådighed til afløsning af denne erhvervsskat. Det kunne man naturligvis have gjort, og man har overvejet, om staten skulle yde et bidrag på denne måde, men det viste sig, at det blev meget uensartet. Jeg forbavses lidt over, at det ærede medlem mener, at når det drejer sig om selskabsskatten, kan man godt yde et tilskud fra staten for at få det til at glide med hensyn til erhvervsskatten; når det derimod drejer sig om det meget beskedne bidrag på indtil 3 mill. kr. for at lette byrderne for de få kommuner, som kommer i vanskeligheder ved den nye måde at udskrive skatter på, så bør man ikke give denne hjælp fra statens side. Jeg synes,

[Indenrigsministeren.]

det er en lille smule selvmodsigende. Regeringen har altså ment, at det var rigtigt, at staten gav dette bidrag. Det er klart, at når man foretager ændringer, kan der altid komme enkelte uheldige forhold frem, som man så må se at afbøde på anden måde, og det er det, vi har søgt at gøre.

Det forslag, der er stillet om overgang til næste sag på dagsordenen, kan vi ikke godtage. Det ville jo være højst mærkeligt, om man skulle give sig til at ophæve en lov, man lige har gennemført før nytår. Det ærede medlem hr. Poul Møller, som er medforslagsstiller til dette dagsordensforslag, må være en stor optimist, hvis han virkelig kan tænke sig, at et flertal skulle stemme for et dagsordensforslag, som går ud på at ophæve en lov, vi har vedtaget for ganske kort tid siden. Jeg må altså anbefale, at man stemmer imod det stillede dagsordensforslag.

Udvalgets ordfører (*Hans R. Knudsen*):

Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt søge at forlænge denne debat ved at trække op de mange enkeltheder i de foreliggende lovforslag, der her er diskuteret. Jeg vil kun gøre et par enkelte bemærkninger vedrørende disse lovforslags udvalgsbehandling. Der har af tingets medlemmer været fremsat udtalelser om, at man i langt større udstrækning burde have kendskab til omfattende materiale, som udvalget har haft som grundlag for deres arbejde. Deri er jeg ikke uenig. Det kunne være ønskeligt, at alle tingets medlemmer havde sådant materiale, når lovforslag behandles, men alene for disse lovforslag ville det dreje sig om så omfattende et værk, at man, hvis noget lignende var tilfældet for andre udvalg, ville drukne tinget i papir, uden at man nåede en stort bedre behandling af de foreliggende forslag.

Til de to ordførere for oppositionspartierne, det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen og det ærede medlem hr. Poul Møller, skal jeg kun gøre en enkelt bemærkning i anledning af de beklagelser, der har været fremsat over, at man ikke har haft tilstrækkelig tid til at gå materialet igennem og til at tage virkelig stilling til disse forslag. Jeg var ikke uforberedt på denne indvending. Vi har også mødt den ind-

vending, at der ikke engang har været tilstrækkelig tid til, at oppositionen kunne udarbejde de nødvendige ændringsforslag til lovforslagene. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi ikke under udvalgsarbejdet på noget tidspunkt har søgt at køre det hurtigere igennem, end at der blev givet oppositionen den ønskede tid også til at fremsætte ændringsforslag, men vi har blot hørt, at man heller ikke fra oppositionen kunne vente nogen ændringsforslag, selv om man forlængede udvalgsarbejdet. Selv om gennemførelsen af disse lovforslag har haft et vist hastværk, har der i hvert fald i de 4 uger, udvalgsarbejdet har stået på, og også i løbet af den sidste uge været mulighed for både at holde flere møder og at holde længere møder end dem, vi har holdt. Der har ikke været noget i vejen for, at man kunne få den fornødne tid til at stille de ændringsforslag, som man, så vidt jeg forstår, kunne have ønsket at stille.

Jeg har imidlertid den opfattelse, at når man ikke har stillet ændringsforslag, og når man under behandlingen i dag blot kritiserer forslagene uden at stille noget i stedet, er det først og fremmest ud fra den betragtning, at blot der ikke skete noget, så kunne de 133 mill. kr. i ekstraskatter, der vil komme ind fremover, udelukkende eller næsten udelukkende anvendes til skattelettelser for de større indkomster. Det, der er formålet med forslagene, er først og fremmest, at disse penge skulle anvendes til at ophæve beskatningen for indkomsterne under de 4 000 kr., men ikke blot til det. Det var nemlig ikke rigtigt, som det ærede medlem hr. Poul Møller sagde, at det eneste resultat var, at indtægter under 4 000 kr. blev fritaget for at betale skat. Nej, resultatet er, at 133 mill. kr. benyttes til skattelettelse fortrinsvis og for langt den største parts vedkommende til de laveste og mellemste indkomster. Jeg forstår heller ikke, at det ærede medlem hr. Poul Møller vil stå her og sige under henvisning til Københavns forhold, at ser man på de forøgede udgifter, kommunerne får, forsvinder denne skattelettelse op i røg. Det er jo ikke rigtigt. Der er 133 mill. kr. til rådighed for skattelettelser. Uanset om kommunerne skal forøge deres skatteudskrivning mere eller

[Hans R. Knudsen.]

mindre til næste år, er det, det drejer sig om her, at anvende disse 133 mill. kr. på den rigtige måde. Nej, når man i dag fra oppositionens side viser en vis irritation over for disse lovforslag, er sandheden nok nærmere den, at man ikke kan besinde sig til at stille ændringsforslag, i hvert fald ikke uden at man kommer i konflikt med sine egne, eller uden at man afslører, at man ønsker, at det er de største skatteydere, der skal nyde godt af den skattelettelse, der her er skabt grundlag for.

Må jeg lige til slut med hensyn til dagsordensforslaget anbefale, at man stemmer imod det. Jeg skal afholde mig fra at gøre de bemærkninger, som dette dagsordensforslags affattelse også rent sprogligt kunne give anledning til. Jeg skal bare anbefale, at man stemmer forslaget ned.

Jens Chr. Christensen: Når det ærede medlem hr. Ove Hansen nævnedes, at det ikke er kommunalkommissionens opgave at beskæftige sig med de økonomiske forhold i kommunerne og med den skattepolitik, kommunerne skal føre, vil jeg alligevel minde om, at det vil blive vanskeligt for kommissionen at gennemføre sit arbejde uden at komme ind på netop de økonomiske forhold i kommunerne; og mon ikke det vil være rigtigt, hvis ikke det ligger i oplægget for kommunalkommissionen, også at tage det med? Det vil nemlig være umuligt at gennemføre et sådant arbejde og få det fornuftigt tilendebragt, uden at kommunernes økonomiske forhold drages med ind i billedet.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen understregede egentlig klart og tydeligt, at vi har ret i den kritik, vi fra oppositionens side har rettet imod det uforsvarlige i at gennemføre forslagene med de muligheder, vi har haft for at sætte os ind i dem, og det materiale, vi har fået.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard mente ikke, at vi ville skabe ret megen respekt for det høje ting, hvis vi vedtager at ophæve

de bolig- og lejelove, som vi vedtog kort før jul. Vi har jo netop ved det dagsordensforslag, vi har stillet, forsøgt at få regeringspartierne til ikke at ophæve bolig- og lejelovgivningen, men at trække de ting ud, som har afstedkommet, at forslaget om kommuneskatten bliver presset igennem med denne fart. Hvis regeringspartierne vil slutte op om dette dagsordensforslag, er der mulighed for, at vi får gennemført en fornuftig skattelovgivning, men det vil man åbenbart ikke have, selv om man fra alle sider indrømmer det uforsvarlige i, at forslaget nu presses igennem.

Når det ærede medlem hr. Niels Andersen siger, at vor kritik skyder over målet, og at oppositionen har ført en forhalingstaktik, vil jeg gerne pege på, at oppositionens medlemmer ved hvert eneste udvalgs møde, der har været afholdt, er mødt så godt som fuldtalligt. Det kan man dårligt sige om de andre partier, men det kan der være andre grunde til. Oppositionens medlemmer er altid mødt til det udvalgsarbejde, vi har været indkaldt til. Jeg tror også, at udvalgets formand vil give mig ret i, at vi har deltaget i det udvalgsarbejde, der har været; vi har mødt hver eneste tirsdag og holdt møder hele formiddagen; vi har mødt hver torsdag, og vi har givet udvalgets formand tilsagn om, at hvis arbejdet skulle strækkes ud over flere af ugens dage, ville vi være med dertil. Der har ikke været forhalingstaktik fra vor side, men det har været umuligt for os at sætte os ind i alle de ting, der er kommet frem, hele det omfattende materiale, som er blevet kastet ind til os.

Må jeg over for det ærede medlem hr. Niels Andersen, som var inde på spørgsmålet om de unge, understrege, som jeg gjorde det i mit første indlæg, at vi erkender, at forsørgere med en indtægt under 4 000 kr. ikke har nogen stor skatteevne. Det er ikke de mange kroner, vi er ude efter; det, vi er ude efter, er, at borgerne skal yde bidrag til deres opholdskommunes økonomi. Men der er noget mistrøstigt i, at de unge ikke-

[Jens Chr. Christensen.]

forsørgere skal have lov til i de fleste tilfælde at bruge hver eneste øre til fornøjelser, hvorefter kommunens øvrige borgere skal bære den del af byrderne, som rent økonomisk følger med. Vi mener, at det ville være en god gerning over for de unge at sørge for, at de var med til at betale til kommunens økonomi og med til at oprettholde det kommunale samfund.

Det ærede medlem hr. Niels Andersen sagde, at ved en ensartet skatteudskrivning kan man altid se, hvor skatten er lav, og hvor den er høj. Det skal indrømmes, at hvis vi udskriver på samme måde overalt, kan det lettere ses; men mon ikke det er sådan, at de allerfleste udmærket kan mærke på pengepungen, om skatten er høj eller lav?

Den højtærede minister omtalte, at vi havde drøftet, hvordan vi eventuelt kunne nedsætte det personlige fradrag. Jeg vil give den højtærede minister ret i, at vi var inde på spørgsmålet, men jeg tror også, den højtærede minister må give mig ret i, at vi, dengang vi rettede spørgsmålet til regeringspartierne, blev afvist med det svar, at det kunne der overhovedet ikke forhandles om. Da vi rejste spørgsmålet om ejendomsbeskatningen i de bymæssige landkommuner, fik vi også det svar, at det kunne der overhovedet ikke røres ved. Derfor har der overhovedet ikke været forhandlingsvilje til stede hos regeringspartierne, derfor kan vi fra vor side fralægge os enhver ansvar for de love, som regeringspartierne nu vil vedtage.

Poul Møller: De fleste principielle skillelinjer er nu trukket op mellem ordførerne i denne sag. Jeg tager derfor kun ordet for at berigtige nogle få bemærkninger, for jeg tror ikke, vi er i stand til at overbevise hinanden på nuværende tidspunkt.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard talte om, at hvis staten skulle give afkald på 25 pct. af selskabsskatten til kommunerne, var det en skattelettelse. Det er der ikke tale om; selskabsskatten bliver den samme, den bliver bare fordelt anderledes mellem stat og kommune i forhold til, hvad tilfældet er i dag. Jeg har rejst tanken om selskabsskatten, om, at vi skulle afløse erhvervsskatten på grundlag af udgiftsforde-

lingen mellem kommunerne, udgiftsbyrderne mellem kommunerne, således som det ærede medlem hr. Holger Eriksen også var inde på. Jeg har rejst tanken om, at man måtte have en samlet bedømmelse af den samlede beskatning, herunder amtsbeskatningen, med i betragtning ved afløsning af erhvervsskatten. Det er disse ting, vi bør have tid til at arbejde med, så vi ikke farer ud i at skabe en afløsningsordning, der i virkeligheden er højest utilfredsstillende.

Det ærede medlem hr. Ove Hansen berørte også disse problemer, det er klart, for det ærede medlem er ved siden af at være folketingsmedlem borgmester i en af omegnskommunerne, men jeg forstod på det ærede medlem, at han egentlig syntes, det var en ganske, om ikke god, så dog brugbar ordning, man her var nået frem til fra flertallets side, og at det ærede medlem ville stemme for den ordning i overensstemmelse med det, han havde skrevet i betænkningen.

Der foreligger også i udvalgets materiale en henvendelse fra Københavns Amts Sognerådsforening, som jeg går ud fra at det ærede medlem også er medlem af, og Københavns Amts Sognerådsforening tager her meget stærkt afstand fra denne afløsningsordning. Det er ikke noget, der er skabt på grundlag af den konservative agitation, fordi det ærede medlems kolleger, Valdemar Hansen, Elkær Hansen og Gustav Jensen, står som medunderskrivere af denne henvendelse. Det hedder til slut i henvendelsen — jeg beder om tilladelse til at citere —

„Skulle disse synspunkter ikke kunne tiltrædes, må det indtrængende henstilles, at en eventuel fremtidig kommunal udlicningsordning kommer til at bygge på en vurdering, hvorunder alle byrder, der påhviler de implicerede kommuner og deres borgere, tages i betragtning.“

Det er dette synspunkt, jeg har plæderet for både i udvalget og i dag. Det er dette synspunkt, jeg skulle have ventet det ærede medlems tilslutning til. I stedet for har jeg fået at vide, at det nærmest er os, der har skabt panik om sagen. Jeg må gå ud fra, at det ærede medlem deler Københavns Amts Sognerådsforenings henstilling. Hvis det ærede medlem ikke gør det, burde det ærede medlem sige til og forklare, om

[Poul Møller.]

han er uenig med sine kolleger i sognerådsforeningen, om han har et særstandpunkt her, eller om han både er enig med amtets sognerådsforening og samtidig med det flertal, der i dag vil stemme for en lov, som sognerådsforeningen går imod.

Den højtærede indenrigsminister siger, at jeg har altid anbefalet en proportional beskatning, og derfor havde han regnet med, at jeg ville have taget mildt på dette og være gået ind for denne kommunale beskatning, men jeg har altid anbefalet en proportional beskatning, ikke for at få det, som det ærede medlem hr. Niels Andersen kalder ensartet beskatning, men for at få en ensartet og en mildere beskatning af indkomststigningerne. Det er det problem, vi har kæmpet med, og så siger nu den højtærede indenrigsminister, at det beror på en misforståelse, at indkomststigningerne bliver hårdere beskattet efter dette lovforslag.

Dertil kan jeg ikke sige andet, end at det egentlig er forfærdeligt, at vi på dette tidspunkt skal stå og være uenige om, hvad der rent faktisk ligger i disse forslag, at den højtærede minister her kan sige ét og jeg må sige noget andet på grundlag af en tabel, som vi har fået fra hans embedsmænd, over stigningen i den kommunale indkomstskat som følge af en indkomstforøgelse på 1 000 kr. for det første år efter indkomststigningen beregnet for forsørgere uden ret til hustru- eller børnefradrag. En tabel for Københavns kommunes vedkommende, hvor der ikke er den samme ligningskala, men en gammel progressionsskala og en ny progressiv skala, viser, at alle indkomster fra 4 000 op til 15 000 får en øget beskatning af enhver indkomststigning, idet man nemlig kommer til at betale 133 kr. for hver gang, indkomsten stiger med 1 000 kr., medens man i dag betaler 119-132 kr.

Ser man på — og her ser jeg bort fra omegnskommunerne, hvor hele erhvervs-katteproblemet kan gøre, at sammenligningen kan blive vanskelig at foretage — tabel 52 i indenrigsministeriets embedsmænds materiale, har vi her Århus og Ålborg. I Århus ser vi, at alle indkomststigninger fra 4 000 op til 50 000 kr. bliver hårdere beskattet efter dette lovforslag, og i Ålborg

ser vi, at alle indkomststigninger for personer fra 4 000 op til 12 000 bliver hårdere beskattet efter forslaget end efter de gældende regler.

Jeg må derfor rigtignok sige, at enten må dette materiale være fejlagtigt, eller også må den højtærede indenrigsminister — forhåbentlig inden tredje behandling — igen sætte sig ind i det og eventuelt korrigere sin egen opfattelse.

Til sidst har jeg en bemærkning til det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen. Det ærede medlem siger, at disse 133 mill. kr. dog kommer kommunerne til gode i alle tilfælde, og det kan ikke være dette lovforslags skyld, hvis de ikke bruges til kommunale skattelettelse. Jeg tror, det er ret fristende, at visse udgifter bliver bevilget, når man pludselig får 133 mill. kr. Jeg tror, man meget vel kan risikere, at en del af disse 133 mill. kr., som man har foræret kommunerne gennem ejendomsskatteforslagene i efteråret, anvendes til andre ting, og så får vi ikke den kommunale skattelettelse; så bliver resultatet af, at staten vil forære kommunerne nogle penge, at den samlede kommunale beskatning bliver større, og derfor kan vi ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Baunsgaard: Jeg vil gerne til det ærede medlem hr. Poul Møller bemærke, at det vel kan være rigtigt, at den omstændighed, at staten skulle afgive 25 pct. af selskabsbeskatningen til kommunerne, ikke automatisk betyder skattelettelse, men hvis man følger det ærede medlems forslag om, at man i stedet for at lade tilsværskommunerne betale til centralkommunerne lod staten betale ved at afgive af selskabs-skatten, blev det en skattelettelse for de pågældende borgere i tilsværskommunen; det kan jeg godt være med til. Men det er desværre en naturlov, at hvis staten skal give afkald på denne selskabsbeskatning, betyder det, at statens indkomstprovenu går ned; det var det, jeg gjorde opmærksom på, og det kan det ærede medlem vel næppe bestride eller betvivle.

Det ærede medlem har gentagne gange omtalt, at den proportionale skat, der her foreslås, skulle betyde en stigning i beskatningen af merindkomsten for indkomster mellem 4 000 kr. og 15 000 kr. Det er mulig-

[Bausgaard.]

vis rigtigt, at det betyder en forøgelse af beskatningen af merindkomsten, men det, der har betydning for skatteyderen, er dog, om den samlede beskatning bliver større eller mindre, end den er i forvejen, og det, der her foreslås, vil betyde, at den samlede beskatning bliver mindre, f. eks. vil indkomster på 4 000 kr. få en skattelettelse på 319 kr. og en indkomst på 15 000 kr. 235 kr. (*Poul Møller*: I hvilken kommune?). I Københavns kommune. Så kan man selv dele skatten op og sige, at det, vi tjener mere over en bestemt grænse, vil blive beskattet hårdere nu end tidligere, men det, der har den største betydning for skatteyderne, er dog, at den samlede beskatning bliver mindre, og det bliver den ifølge det foreliggende lovforslag.

Niels Andersen: Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen, at det materiale, der har været forelagt i udvalget, er blevet gennemgået af hele udvalget, efterhånden som det har foreligget; vi har gået hvert eneste stykke papir igennem, efterhånden som det kom frem til udvalget. Jeg har ikke bebrejdet det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen, at han ikke har deltaget i disse udvalgs-møder; det, jeg har sagt, er ganske simpelt, at man har ført en forhalingspolitik fra oppositionspartiernes side, fordi de foreliggende lovforslag ikke passede oppositionspartierne.

Må jeg sige med hensyn til problemet om de unge, der kan trække henholdsvis 2 500 kr. og 3 000 kr. fra, at de fleste unge, som er uddannet og udlært, har 8 000-10 000-12 000 kr. i årsindtægt, så der bliver en hel del tilbage at beskatte, selv når disse fradrag er foretaget. Må jeg endvidere understrege, at man dog ikke kan beskylde de unge mennesker for at bruge alt, hvad de tjener. Opsparingskontiene i vore banker og sparekasser er øget i antal og væsentligt i omfang i det seneste års tid, og det vidner om, at der er en tiltagende sparelyst blandt ungdommen. Hvis man virkelig kunne nå frem til i øget omfang at lære de unge mennesker at opspare en del af deres løn, vil jeg vove at påstå, at det rent national-økonomisk vil være en gevinst.

Så er der spørgsmålet om den ensartede beskatningsmåde. Det er sagt, at det nok

kan mærkes på pengepungen, men man kan ikke i dag vurdere fra den ene kommune til den anden, hvordan beskatningeforholdet er, fordi grundlaget er forskelligt. Derfor kan man ikke mærke det på pengepungen undtagen i den kommune, hvor man bor. Står man og skal flytte hen i en anden kommune, kan man ikke mærke det på pengepungen, før man kommer derhen. Derfor synes jeg, man skal søge at nå frem til en ensartet måde at ligg skatten på.

Til det ærede medlem hr. Poul Møller vil jeg sige, at det i virkeligheden er et mistillidsvotum til de kommunale råd, når han siger, at de, når de får 133 mill. kr. mere stillet til rådighed i driftsindtægt, er tilbøjelige til at rutte med pengene og bevilge noget, de ellers ikke ville have bevilget. Jeg har i virkeligheden så stor tillid til vore kommunale råd, at jeg ikke tror, de af den grund ødsler med pengene, men søger at økonomisere så meget som muligt.

Alfred Jensen: Debatten her i dag har netop understreget betydningen af, at det materiale, udvalget har fået tilstillet, også var kommet til folketingets kundskab. Jeg hørte med glæde ordføreren for udvalget, det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen, sige, at han i og for sig også kunne ønske, at medlemmerne havde fået det foreliggende materiale, fordi det var værdifuldt, men senere kølnedes ens begejstring, da man hørte, at han alligevel var modstander af, at det kom med i betænkningen, og jeg synes, at den motivering, der blev brugt, er lidet holdbar. Det kan ikke være rigtigt, at fordi materialet er omfattende, skal det ikke trykkes, og den tale om, at vi drukner i papir, synes jeg ingen steder hører hjemme. Vi må da forlange, at det materiale, der er nødvendigt til bedømmelse af forslagernes hovedlinjer og enkeltheder, tilstilles medlemmerne på en sådan måde, at alle kan sætte sig ind i det. Jeg håber, at den erkendelse, det ærede medlem gav udtryk for, vil betyde, at vi fremtidig får mere materiale, helst det hele, men i hvert fald så meget, at man vil være i stand til at danne sig et skøn over virkningerne af det, der er til behandling, og også kan få et indtryk af de oplysninger, udvalget har haft som grundlag for sine forhandlinger og afgørelser.

[Alfred Jensen.]

Jeg forstod ministeren sådan, at han henvendte nogle bemærkninger til mig angående omegnskommunernes vanskeligheder. Jeg siger udtrykkeligt, at jeg forstod det sådan, for selv om vi har højtaleranlæg i salen, kan det undertiden være lidt svært at følge med. Tidligere, da vi ikke havde mikrofoner, højtalere og høretelefoner, var det, som om medlemmerne var mere beskedne med at udtale sig; nu, da vi har højtalere, skræppes der op, så man dårligt kan høre, hvad der siges. Jeg forstod altså, at ministeren henvendte sig til mig og sagde, at de vanskeligheder for forstadskommunerne, jeg havde talt om, ikke skyldes denne lovgivning. Nej, hvis talen er om de lovforslag, vi behandler i dag, er det rigtigt, men det, som jeg den ene gang efter den anden har draget frem, er forringelsen af refusionen for huslejetilskuddene til kommunerne, og det vedrører i allerhøjeste grad de to lovkomplekser, der her på en vis måde er kædet sammen. Man kan ikke på den ene side tale om de 133 mill. kr., som stilles til rådighed for bykommunerne, uden samtidig at tænke på de andre kommuner, forstadskommunerne, som ikke får sådanne beløb eller en del af de beløb til rådighed, men får de dårlige virkninger af den lovgivning, der gennemførtes før jul. Enhver kan se, at når der før blev givet refusion for halvdelen og nu kun for $\frac{1}{3}$, må der være kommuner, som får problemer med at skaffe de fornødne penge frem. Det er de kommuner og de udgifter, der er pålagt dem, jeg her har talt om.

Endelig angående dagsordensforslaget. Det kan vi ikke stemme for. Vi har ikke nogen interesse i, at man gennemfører det, der foreslås i dagsordensforslaget; for os står det sådan, at disse ekstraskatter også hænger sammen med huslejeforhøjelsen, og det ville være ganske urimeligt, om man lod den ene del af huslejeforhøjelsen bortfalde og lod udlejerne beholde den part, de har fået på anden vis: ved forhøjelse af lejen. Det kan ikke være rimeligt bare at sætte ind mod de 14 pct.s forhøjelse og lade udlejerne få de 16 pct. Skulle man endelig skønne, tale om moral og retfærd i denne forbindelse, måtte det være udlejernes penge, der skulle holdes tilbage og ikke skatterne.

Vi kan altså ikke stemme for dagsordensforslaget, bl. a. fordi det kun foreslår ophævelse af en del af det, som egentlig burde ophæves, og ikke beskæftiger sig med den forværring af lejernes forhold, som gennemførtes ved de love, vi vedtog i folketinget i december måned. Og dernæst kan vi ikke stemme for det, fordi det taler om, at en almindelig revision af den kommunale personbeskatning skal udskydes. Vi har den opfattelse, at den kommunale skattelov i allerhøjeste grad trænger til ændringer, og at en udskydelse af revisionen derfor vil være ganske urimelig. Vi har flere gange stillet forslag om, at kommunerne skulle have større mulighed for at lægge en del af skattebyrden over på de store indtægter; vi har stillet forslag om, at det minimale børnefradragsbeløb skulle forhøjes fra 200 kr. til 500 kr., og endelig har vi også talt for, at de grænser, der er for fritagelse eller for store nedslag, skulle hæves, fordi der ikke her er foretaget nogen ajourføring.

Ud fra disse betragtninger kan vi ikke stemme for dette dagsordensforslag, men vil afholde os fra at deltage i afstemningen.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Det ærede medlem hr. Poul Møller var forfærdet over, at han og jeg endnu kunne være uenige om forståelsen på dette sene tidspunkt, når vi dog havde de pågældende oplysninger. Det ærede medlem fremdrog så eksemplerne fra Århus og Ålborg, men det er jo ganske mærkeligt, at det ærede medlem sprang over den første by, som er nævnt på denne side, nemlig Odense, da resultatet for dens vedkommende viser sig at være lige det modsatte. Der beskattes efter de nugældende regler en merindtægt på 1 000 kr. med 169 kr. og efter det lovforslag, der nu er fremsat, med 164 kr. Det er altså lige modsat de eksempler, det ærede medlem nævnte fra Århus og Ålborg. Og når vi så ser på forskellen derovre, er den tilsvarende til den anden side, f. eks. fra 181 kr. efter de nugældende regler til 186 kr. efter det nye forslag. Enkelte steder, f. eks. i Århus, er det også sådan, at en merindtægt på 1 000 kr., der nu beskattes med 151 kr., ganske vist når op til 186 kr., men det er, når man kommer op i de noget højere indtægter, for dér virker det nuværende skattesystem sådan, at det ikke er

[Indenrigsministeren.]

progressivt længere end til toppunktet, og derfor er det, ligningsskalaerne spiller ind. Det er det, jeg tidligere har sagt her. Jeg tror slet ikke, der er tale om misforståelse til nogen af siderne. Det ærede medlem kan fremdrage eksempler, der viser det ene, og vi kan fremdrage eksempler, der viser det andet. Det viser de nuværende uensartede forhold.

(Kort bemærkning).

Poul Møller: Jeg vil gerne takke den højtærede indenrigsminister, fordi han nævnte Odense, som er den eneste kommune — ifølge det materiale, vi har — hvor der sker en nedsættelse. Det er jo en ringe trøst for Århus, Ålborg, København, Frederiksberg, Gentofte, Lyngby, Gladsaxe, Hvidovre, Hillerød, Hørsholm og Vejlby-Risskov. Den højtærede minister har ret i, at det altså er en undtagelse, der bekræfter reglen. Den højtærede minister kan være glad for den undtagelse, men jeg er mere ked af reglen, der bevirker, at merindkomst bliver beskattet højere efter dette lovfor-slag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Jens Chr. Christensen og Poul Møller
forkastedes med 85 stemmer mod 58; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Man gik derpå til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen m. v.

Ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 14
vedtoges uden afstemning.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 2
vedtoges uden afstemning.

§ 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 4
vedtoges uden afstemning.

§§ 5 og 6 og ændringsforslag nr. 3
vedtoges uden afstemning.

§ 7 i den således ændrede affattelse
vedtoges med 84 stemmer mod 5; 59 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 8-10
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 11
vedtoges uden afstemning.

§§ 12 og 13
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslagene nr. 6-8 om indsættelse af nye paragraffer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 om en ny affattelse af § 15
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 vedtoges ved, at
§ 16
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 om en ny affattelse af § 17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 vedtoges ved, at
§ 18
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 om en ny affattelse af § 19
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 om en ny affattelse af § 20
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 3031) *forkastedes* med 144 stemmer mod 5.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 3031) *forkastedes* med 144 stemmer mod 5.

Ændringsforslag nr. 15 vedtoges ved, at § 21 *forkastedes* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 om en ny affattelse af § 22 *vedtoges* uden afstemning.

§ 23 *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17 vedtoges ved, at § 24 *forkastedes* uden afstemning.

Ændringsforslagene nr. 18 og 19, § 25, således ændret, ændringsforslag nr. 20 om indsættelse af en ny paragraf, § 26, ændringsforslag nr. 21, § 27, således ændret, ændringsforslag nr. 22 om indsættelse af en ny paragraf, §§ 28 og 29, ændringsforslag nr. 23 og § 30, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Derpå foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om afløsning af skat til erhvervskommunen m. v.

Ændringsforslag nr. 1 angående lovforslagets titel, ændringsforslagene nr. 2-4, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 5, § 2, således ændret, og §§ 3-9 *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man foretog dernæst afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg [vedrørende den mellemkommunale refusion].

Ændringsforslaget om en ny affattelse af lovforslagets tekst og teksten i den således ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Derpå foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om folkeforsikring [vedrørende den mellemkommunale refusion].

Ændringsforslaget om en ny affattelse af lovforslagets tekst og teksten i den således ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Videre foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. [vedrørende den mellemkommunale refusion].

Ændringsforslaget om en ny affattelse af lovforslagets tekst og teksten i den således ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Endelig foretoges afstemning over forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående atomenergikommissionens beretning har afgivet betænkning over det til udvalget henviste forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af de som led i atomenergisamarbejdet i OEEC oprettede konventioner om sikkerhedskontrol og om etablering af et europæisk selskab for kemisk behandling af bestrålede brændselselementer (Eurochemic), begge undertegnet i Paris den 20. december 1957.

Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om naturfredning har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag.

Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 26. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om revision af lønnings- og tilskudsbestemmelser i lovgivningen på ungdomsundervisningsens område.

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte.

og forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til anerkendte private seminarier.

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

4) Forespørgsel til statsministeren af Einer-Jensen m. fl.

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

6) Første behandling af:

Forslag til lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove.

Mødet hævet kl. 19.

62. møde.

Torsdag den 26. februar kl. 13.

Formanden: 1. stedfortræder for afdøde folketingsmand Augo Lynge i Grønlands anden opstillingskreds er seminarielærer Nikolaj Rosing, der i skrivelse af 25. d. m. har meddelt, at han er villig til at modtage det fra den 31. januar d. å. ledige mandat.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den ærede ordfører for udvalget til valgsprøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af valg.

Ordføreren for udvalget til valgsprøvelse (Edel Savnte): Efter at folketingsmand Augo Lynge og folketingsmand Helmuth Nørrelund er afgået ved døden, har stedfortræderne, henholdsvis seminarielærer Nikolaj Rosing og remisearbejder Poul Søgaard, på forespørgsel erklæret sig villige til at indtræde som medlemmer af tinget.

Udvalget til valgsprøvelse har gennemset dokumenterne og fået forevist erklæringerne og skal herefter enstemmigt indstille, at Nikolaj Rosing og Poul Søgaard godkendes som medlem af folketinget.

Hermed sluttede forhandlingen.